

The Short Words

IN THE NAME OF GOD, THE MERCIFUL, THE COMPASSIONATE

And from Him do we seek help. All praise be to God, the Sustainer of All the Worlds, and blessings and peace be upon our master Muhammad, and on all his Family and Companions.

Brother! You wanted a few words of **advice** from me, so listen to a few **truths** included in eight short stories, which since you are a soldier, are in the form of **comparisons** of a military nature.

I **consider** my own soul to **need** advice more than anyone, and at one time I addressed **my soul** at some length with Eight Words inspired by *eight verses* of the Qur'an from which I had benefited.

Now I shall address my soul with these same Words, but **briefly** and in the language of **ordinary** people. Whoever wishes may listen together with me.

#2

The First Word

Bismillah, "In the Name of God," is the start of all **things good**. We too shall start with it.

Know, **O my soul!** Just as this **blessed** phrase is a **mark** of Islam, so too it *is constantly recited* by all beings **through their tongues of disposition**.

If you want to know what an **inexhaustible** strength, what an unending source of **bounty** is Bismillah, listen to the following **story which is in the form of a comparison**.

It goes like this: Someone who makes a **journey** through the deserts of Arabia has to travel in the name of a **tribal chief** and enter under his **protection**, for in this way he may be saved from the assaults of **bandits** and secure his needs.

#3

On his own he will perish in the face of innumerable enemies and needs.

And so, two men went on such a journey and entered **the desert**.

One of them was **modest** and **humble**, the other **proud** and **conceited**.

The humble man **assumed** the name of a tribal **chief**, while the proud man did not.

Küçük Sözler

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَبِهِ نَسْتَعِينُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

Ey kardeş! Benden birkaç **nasihat** istedin.

Sen bir asker olduğun için askerlik **temsilatıyla**, sekiz hikâyecikler ile birkaç **hakikati** nefsimle beraber dinle.

Çünkü ben **nefsimi** herkesten ziyade nasihate **muhtaç görüyorum**. Vaktiyle *sekiz âyetten* istifade ettiğim sekiz sözü biraz uzunca nefsimde demiştim.

Şimdi **kısaca** ve **avam** lisanıyla nefsimde diyeceğim. Kim isterse beraber dinlesin.

Birinci Söz

Bismillah her **hayrın** başıdır. Biz dahi başta ona başlarız.

Bil **ey nefsim**, şu **mübarek** kelime İslâm **nişanı** olduğu gibi bütün mevcudatın **lisan-ı haliyle vird-i zebanıdır**.

Bismillah ne büyük **tükenmez** bir kuvvet, ne çok bitmez bir **bereket** olduğunu anlamak istersen şu **temsîlî hikâyeciğe** bak, dinle.

Şöyle ki: Bedevî Arap çöllerinde **seyahat** eden adama gerektir ki bir **kabile reisinin** ismini alsın ve **himayesine** girsin, tâ **şakîlerin** şerrinden kurtulup hâcatını tedarik edebilsin.

Yoksa **tek başıyla** hadsiz düşman ve ihtiyacatına karşı **perişan olacaktır**.

İşte böyle bir seyahat için iki adam **sahraya** çıkıp gidiyorlar.

Onlardan birisi **mütevazi** idi, diğeri **mağrur**.

Mütevazii, bir **reisin** ismini **aldı**. Mağrur, almadı.

The first travelled **safely** wherever he went.

If he **encountered** bandits, he said: "I am travelling in the name of such-and-such tribal leader," and they did not **molest** him.

If he enters a **tent**, he was treated **respectfully** due to the name.

But the proud man **suffered** **indescribable** calamities throughout his journey.

He both **trembled** before everything and **begged** from everything.

He **was abased** and became an object of scorn.

My proud soul! You are the traveller, and this world is a **desert**.

#4

Your **impotence** and **poverty** have no limit, and your enemies and needs are **endless**.

Since it is thus, take the name of the **Pre-Eternal Ruler** and **Post-Eternal Lord** of the desert

and **be saved from begging** before the whole universe and trembling before **every event**.

Yes, this phrase is a **treasury** so **blessed** that

your **infinite** impotence and poverty **bind** you to an infinite power and mercy; it makes your impotence and poverty a most acceptable **intercessor at the Court of One All-Powerful and Compassionate**.

The person who acts saying, "In the Name of God," **resembles** someone who **enrolls** in the army.

He acts in the name of the government; he has **fear** of no one; he speaks, performs every matter, and **withstands** everything in the name of the law and the name of the government.

At the beginning we said that all beings say "**In the Name of God**" **through the tongue of disposition**.

#5

Is that so? Indeed, it is so.

If you were to see that a single person had come and had driven all the **inhabitants** of a **town** to a place by force and **compelled them to work**,

you would be certain that he had not acted in his own name and through his own power,

but was a soldier, acting in the name of the **government** and **relying** on the power of the **king**.

In the same way, all things act in the name of **Almighty God**, for **minute things** like seeds and grains **bear** huge trees on their heads; they **raise** loads like mountains.

That means all trees say: "**In the Name of God**,"

Alanı, her yerde **selâmetle** gezdi.

Bir katıu't-tarîke **rast gelse** der: "Ben, filan reisin ismiyle gezerim." Şakî def olur, **ilişemez**.

Bir **çadıra** girse o nam ile **hürmet** görür.

Öteki mağrur, bütün seyahatinde öyle **belalar çeker** ki **tarif edilmez**.

Daima **titrer**, daima **dilencilik** ederdi.

Hem **zelil** hem rezil oldu.

İşte ey mağrur nefsim, sen o seyyahsın. Şu dünya ise bir **çöldür**.

Aczin ve **fakrın** hadsizdir.

Düşmanın, hâcatın **nihayetsizdir**.

Madem öyledir, şu sahranın **Mâlik-i Ebedî**'si ve **Hâkim-i Ezelî**'sinin ismini al.

Tâ bütün kâinatın **dilenciliğinden** ve **her hâdisatın** - karşısında titremeden **kurtulasın**.

Evet, bu kelime öyle **mübarek** bir **definedir** ki

senin **nihayetsiz** aczin ve fakrın, seni nihayetsiz kudrete, rahmete **rabtedip** Kadîr-i Rahîm'in **dergâhında** aczi, fakrı en makbul bir **sefaatçi** yapar.

Evet, bu kelime ile hareket eden, o adama **benzer** ki askere **kaydolur**,

devlet namına hareket eder. Hiçbir kimseden **pervası** kalmaz. Kanun namına, devlet namına der, her işi yapar, her şeye karşı **dayanır**.

Başta demiştik: Bütün mevcudat, **lisan-ı hal ile Bismillah** der.

Öyle mi? Evet,

nasıl ki görsen, bir tek adam geldi, bütün **şehir ahalisini** cebren bir yere sevk etti ve **cebren işlerde çalıştırdı**.

Yakînen bilirsin; o adam kendi namıyla, kendi kuvvetiyle hareket etmiyor.

Belki o, bir askerdir, **devlet** namına hareket eder, bir **padişah** kuvvetine **istinad** eder.

Öyle de her şey, **Cenab-ı Hakk**'in namına hareket eder ki **zerrecikler** gibi tohumlar, çekirdekler başlarında koca ağaçları **taşıyor**, dağ gibi yükleri **kaldırıyorlar**.

Demek her bir ağaç, **Bismillah** der.

fill their hands from **the treasury of mercy**, and offer them to us.

All **gardens** say: "In the Name of God,"

and become **cauldrons** from the kitchens of Divine power in which are cooked **numerous varieties** of different foods.

#6

All blessed animals like **cows**, camels, sheep, and **goats**, say: "In the Name of God,"

and produce **springs** of milk from the **abundance** of mercy, **offering** us a most delicate and *pure* food like the water of life in the name of the Provider.

The **roots** and *rootlets*, **soft as silk**, of plants, trees, and grasses say: "In the Name of God,"

and pierce and pass through **hard rock** and earth.

Mentioning the name of God, the name of the Most Merciful, everything **becomes subjected** to them.

The roots **spreading** through hard rock and earth and producing fruits as easily as the **branches** spread through the air and produce fruits,

and the **delicate** green leaves retaining their **moisture** for months **in the face of** extreme heat,

deal a **slap** in the mouths of Naturalists and **jab** a finger in their blind eyes, saying:

#7

"Even heat and **hardness**, in which you most trust, are under a **command**."

For like the Staff of Moses, each of those silken rootlets **conform** to the command of, **And We said, O Moses, strike the rock with your staff**, and **split** the rock.

1 *Qur'an, 2:60*

And the **delicate** leaves fine as cigarette paper **recite the verse**, **O fire be coolness and peace against** the heat of the fire, each like the members of Abraham (UWP).

2 *Qur'an, 21:69*

Since all things say: "In the Name of God,"

and **bearing** God's **bounties** in God's name, give them to us,

we too should say: "*In the Name of God.*"

We should give in the name of God, and take in the name of God.

#8

And we should not take from **heedless** people who neglect to give in God's name.

Hazine-i rahmet meyvelerinden ellerini **dolduruyor**, bizlere **tablacılık ediyor**.

Her bir **bostan**, **Bismillah** der.

Matbaha-i kudretten bir **kazan** olur ki **çeşit çeşit, pek çok** muhtelif leziz taamlar, içinde beraber pişiriliyor.

Her bir **inek**, deve, koyun, **keçi** gibi mübarek hayvanlar **Bismillah** der.

Rahmet **feyzinden** bir süt **çeşmesi** olur. Bizlere Rezzak namına en latîf, en *nazîf*, âb-ı hayat gibi bir gıdayı **takdim ediyorlar**.

Her bir nebat ve ağaç ve otların **ipek gibi yumuşak kök** ve *damarları*, **Bismillah** der.

Sert olan **taş** ve toprağı deler, geçer.

Allah namına, Rahman namına **der**, her şey ona **musahhar olur**.

Evet, havada **dalların** intişarı ve meyve vermesi gibi o sert taş ve topraktaki köklerin kemal-i suhuletle **intişar etmesi** ve yer altında yemiş vermesi

hem şiddet-i hararete **karşı** aylarca **nazik**, yeşil yaprakların **yaş** kalması,

tabiiyunun ağzına şiddetle **tokat** vuruyor. Kör olası gözüne parmağını **sokuyor** ve diyor ki:

En güvendiğın **salabet** ve hararet dahi **emir** tahtında hareket ediyorlar ki,

o ipek gibi yumuşak damarlar, birer asâ-yı Musa (as) gibi

فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ

emrine **imtisal** ederek taşları **şakkeder**.

Ve o sigara kâğıdı gibi **ince nâzenin** yapraklar, birer aza-yı İbrahim (as) gibi ateş saçan hararete **karşı**

يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا

âyetini okuyorlar.

Madem her şey manen **Bismillah** der.

Allah namına Allah'ın **nimetlerini getirip** bizlere veriyorlar.

Biz dahi **Bismillah** demeliyiz.

Allah namına vermeliyiz, Allah namına almamız.

Öyle ise Allah namına vermeyen **gafil** insanlardan almamalıyız.

Question: We give a **price** to people, who are like **tray-bearers**.

So what price does God want, Who is the **true owner**?

The Answer: Yes, the price **the True Bestower of Bounties** wants **in return** for those valuable bounties and goods is three things:

one is **remembrance**, another is **thanks**, and the other is **reflection**.

Saying, “**In the Name of God**” at the start is **remembrance**,

and, “**All praise be to God**” at the end is thanks.

And **perceiving** and thinking of those bounties, which are priceless **wonders of art**, being **miracles** of power of the Unique and Eternally Besought One and gifts of His mercy, is reflection.

#9

However **foolish** it is to kiss the foot of a **lowly** man who conveys to you the **precious** gift of a king and not to recognize the gift’s owner,

it is a thousand times more **foolish** to **praise** and love the **apparent** bestower of bounty and forget the **True Bestower** of Bounties.

O my soul! If you do not **wish** to be foolish in that way, give in God’s name, take in God’s name, begin in God’s name, and **act** in God’s name. *And that’s the matter in a nutshell!*

#10

The Second Word

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
Those who believe in the Unseen.
3 Qur’an, 2:3.

If you want to understand what great happiness and **bounty**, what great **pleasure** and **ease** are to be found in belief in God, listen to this story which is in the form of a **comparison**:

One time, two men **went on a journey** for both pleasure and business.

The **selfish**, **inauspicious** One set off in one direction, and the godly, **propitious** other in the other direction.

Sual: **Tablaci** hükmünde olan insanlara bir **fiyat** veriyoruz.

Acaba **asıl mal sahibi** olan Allah, ne fiyat istiyor?

Elcevap: Evet, **o Mün’im-i Hakiki**, bizden o kıymetli nimetlere, mallara **bedel** istediği fiyat ise üç şeydir.

Biri **zikir**, biri **şükür**, biri **fikir**dir.

Başta **Bismillah** **zikir**dir.

Âhirde **Elhamdülillah** şükürdür.

Ortada, bu kıymetli **hârîka-i sanat** olan nimetler Ehad-i Samed’in **mu’cize**-i kudreti ve hediye-i rahmeti olduğunu düşünmek ve **derk etmek** fikirdir.

Bir padişahın **kıymetli** bir hediyesini sana getiren bir **miskin** adamın ayağını öpüp hediye sahibini tanımamak ne derece **belâhet** ise

öyle de **zahîrî** mün’imleri **medih** ve muhabbet edip **Mün’im-i Hakiki**’yi unutmak, ondan bin derece daha **belâhettir**.

Ey nefis, böyle ebleh olmamak **istersen** Allah namına ver, Allah namına al, Allah namına başla, Allah namına **işle**.
Vesselâm.

İkinci Söz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

İmanda ne kadar büyük bir saadet ve **nimet** ve ne kadar büyük bir **lezzet** ve **rahat** bulunduğunu anlamak istersen şu **temsîlî** hikâyeciğe bak, dinle:

Bir vakit iki adam, hem keyif hem ticaret için **seyahate giderler**.

Biri **hodbin**, **tâli’siz** bir tarafa; diğeri hudâbin, **bahtiyar** diğeri tarafa **sülûk eder, giderler**.

#11

Since the selfish man was both conceited, self-centred, and **pessimistic**,

he ended up in what seemed to him to be a most **wicked** country due to his pessimism.

He looked around and everywhere saw the powerless and the unfortunate lamenting in the grasp of **fearsome** bullying **tyrants**, *weeping* at their **destruction**.

He saw the same grievous, **painful situation** in all the places he travelled.

The whole country **took on the form of** a **house of mourning**.

Apart from becoming drunk, he could find no way of not noticing this **grievous** and **sombre** situation.

For everyone seemed to him to be an *enemy* and **foreign**.

And all around he saw *horrible corpses* and **despairing**, weeping **orphans**.

His conscience was in a state of **torment**.

The other man was godly, devout, fair-minded, and **with fine morals** so that the country he came to was most excellent in his view.

#12

This good man saw **universal rejoicing** in the land he had entered.

Everywhere was a joyful festival, a place for the remembrance of God overflowing with **rapture** and happiness; everyone seemed to him a friend and **relation**.

Throughout the country he saw the festive celebrations of a **general discharge** from duties accompanied by cries of good wishes and thanks.

He also heard the sound of a **drum** and band for the **enlistment of soldiers** with happy calls of “*God is Most Great!*” and “*There is no god but God!*”

Rather than being grieved at the **suffering** of both himself and all the people like the first miserable man, this fortunate man was pleased and happy at both his own **joy** and that of all the **inhabitants**.

Furthermore, he was able to do some profitable **trade**. He *offered thanks* to God.

After some while he returned and **came across** the other man.

#13

He understood **his condition**,

and said to him:

Hodbin adam, hem hodgâm hem hod-endiş hem **bedbin** olduğundan

bedbinlik cezası olarak nazarında pek **fena** bir memlekete düşer.

Bakar ki her yerde âciz bîçareler, **zorba müthiş** adamların ellerinden ve **tahribat**larından *vaveylâ* ediyorlar.

Bütün gezdiği yerlerde böyle **hazîn**, elîm bir **hali** görür.

Bütün memleket, bir **matemhane**-i umumî **şeklini almış**.

Kendisi şu **elîm** ve **muzlim** haleti hissetmemek için sarhoşluktan **başka** çare bulamaz.

Çünkü herkes ona *düşman* ve **ecnebi** görünüyor.

Ve ortalıkta dahi *müthiş cenazeleri* ve **meyusane** ağlayan **yetimleri** görür.

Vicdanı, **azap** içinde kalır.

Diğeri hudâbin, hudâ-perest ve hak-endiş, **güzel ahlâklı** idi ki nazarında pek güzel bir memlekete düştü.

İşte bu iyi adam, girdiği memlekette bir **umumî şenlik** görüyor.

Her tarafta bir sürur, bir şehrâyin, bir **cezbe** ve neşe içinde zikirhaneler; herkes ona dost ve **akraba** görünür.

Bütün memlekette yaşasınlar ve teşekkürler ile bir **terhisat-ı umumiye** şenliği görüyor.

Hem *tekbir* ve **tehlil** ile mesrurane **ahz-ı asker** için bir **davul**, bir muzıka sesi işitiyor.

Evvəlki bedbahtın hem kendi hem umum halkın **elemi** ile *müteallim olmasına bedel*; şu bahtiyar, hem kendi hem umum **halkın süruru** ile mesrur ve müferrah olur.

Hem güzelce bir **ticaret** eline geçer, Allah’a *şükreder*.

Sonra döner, öteki adama **rast gelir**.

Halini anlar.

Ona der:

“You were out of your mind. The **ugliness** within you must have been **reflected** on the outer world so that you imagined laughter to be weeping, and the discharge from duties to be *sack and pillage*.

Come to your senses and **purify** your heart

so that this **calamitous** *veil* is raised from your eyes and you can see **the truth**.

For the country of an *utterly just*, **compassionate**, beneficent, powerful, order-loving, and kind king could not be as you imagined, nor could a country which demonstrated this number of clear signs of **progress** and achievement.”

The unhappy man later came to his senses and **repented**.

He said, “Yes, I was crazy through drink. *May God be pleased with you*, you have saved me from a **hellish** state.”

#14

O my soul! Know that the first man represents an **unbeliever**, or someone **depraved** and *heedless*.

In his view the world is a house of **universal mourning**.

All living creature are **orphans** weeping at the blows of death and **separation**.

Man and the animals are alone and without ties **being ripped apart by the talons of the appointed hour**.

Mighty beings like the mountains and oceans are like **horrendous**, lifeless **corpses**.

Many grievous, crushing, terrifying **delusions** like these **arise from** his unbelief and misguidance, and **torment** him.

As for the other man, he is a **believer**.

He **recognizes** and **affirms** **Almighty God**.

In his view this world is an abode where the Names of the All-Merciful One are constantly **recited**, a *place of instruction* for man and the animals, and a field of **examination** for man and jinn.

#15

All animal and human **deaths** are a **demobilization**.

Those who have completed their duties of life depart from this **transient** world for another, happy and trouble-free, world

so that place may be made for new **officials** to come and work.

The birth of animals and humans marks their enlistment into the army, their being taken under arms, and the start of their duties.

Each living being is a **joyful** regular soldier, an **honest**, **contented** official.

“Yahu sen divane olmuşsun. Bâtınındaki **çirkinlikler**, zahirine **aksetmiş** olmalı ki gülmeyi ağlamak, terhisatı *soymak ve talan etmek* tevehhüm etmişsin.

Aklını başına al, kalbini **temizle**.

Tâ şu **musibetli** *perde* senin nazarından kalksın, **hakikati** görebilesin.

Zira *nihayet derecede âdil*, **merhametkâr**, raiyet-perver, muktedir, intizam-perver, müşfik bir melikin memleketi hem bu derece göz önünde âsâr-ı **terakkiyat** ve kemalât gösteren bir memleket, senin vehminin gösterdiği surette olamaz.”

Sonra o bedbahtın akli başına gelir, **nedamet eder**.

“Evet, ben işretten divane olmuşum. *Allah senden razı olsun* ki **cehennemî** bir haletten beni kurtardın.” der.

Ey nefsim! Bil ki evvelki adam **kâfir**dir veya **fâsik-ı gafildir**.

Şu dünya, onun nazarında bir **matemhane-i umumiye**dir.

Bütün zîhayat, **fırak** ve zeval sillesiyle ağlayan **yetimlerdir**.

Hayvan ve insan ise *ecel pençesiyle* **parçalanan** kimsesiz başıbozuklardır.

Dağlar ve denizler gibi **büyük** mevcudat, ruhsuz, **müthiş cenazeler** hükmündedirler.

Daha bunun gibi çok elîm, ezici, dehşetli **evham**, küfründen ve dalaletinden **neş’et edip**, onu manen **tazip eder**.

Diğer adam ise **mü’mindir**;

Cenab-ı Hâlık’ı tanır, **tasdik eder**.

Onun nazarında şu dünya, bir **zikirhane-i Rahman**, bir *talimgâh-ı* beşer ve hayvan ve bir meydan-ı **imtihan-ı** ins ü cândır.

Bütün **vefiyat-ı** hayvaniye ve insaniye ise **terhisattır**.

Vazife-i hayatını bitirenler, bu dâr-ı **fâni**den, manen mesrurane, dağdağasız diğer bir âleme giderler.

Tâ yeni **vazifedarlara** yer açsın, gelip çalışsınlar.

Bütün tevellüdat-ı hayvaniye ve insaniye ise ahz-ı askere, silah altına, vazife başına gelmeğdir.

Bütün zîhayat, birer muvazzaf **mesrur** asker, birer **müstakim memnun** memurlardır.

And all voices are either **glorification of God** and **the recitation of His Names** at the outset of their duties,

and the thanks and **rejoicing** at their **ceasing** work, or the songs arising from their joy at working.

In the view of the believer, all beings are the **friendly servants**, **amicable officials**, and agreeable books of his Most Generous Lord and All-Compassionate Owner.

#16

Very many more subtle, exalted, pleasurable, and sweet truths like these become **manifest** and **appear** from his belief.

That is to say, belief in God **bears** the **seed** of what is in effect a Tuba-Tree of **Paradise**,

while unbelief **conceals** the seed of a Zakkum-Tree of **Hell**.

That means that **salvation** and **security** are only to be found in Islam and belief.

In which case, we should **continually** say, “**Praise be to God for the religion of Islam and perfect belief.**”

Bütün sadâlar ise ya vazife başlamasındaki **zikir** ve **tesbih**

ve **paydostan** gelen şükür ve **tefrîh** veya işlemek neşesinden neş’et eden nağamattır.

Bütün mevcudat, o mü’minin nazarında, Seyyid-i Kerîm’inin ve Mâlik-i Rahîm’inin birer **munis hizmetkârı**, birer **dost memuru**, birer şirin kitabıdır.

Daha bunun gibi pek çok latîf, ulvî ve leziz, tatlı hakikatler, imanından **tecelli** eder, **tezahür** eder.

Demek iman, bir manevî tûba-i **cennet çekirdeğini taşıyor**.

Küfür ise manevî bir zakkum-u **cehennem** tohumunu **saklıyor**.

Demek **selâmet** ve **emniyet**, yalnız İslâmiyet’te ve imandadır.

Öyle ise biz **daima**

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى دِينِ الْإِسْلَامِ وَ كَمَالِ الْإِيمَانِ

demeliyiz.

#17

The Third Word

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
O you people, worship...
4 Qur’an, 2:21.

If you want to understand what great profit and happiness lie in worship, and what great **loss** and **ruin** lie in vice and **dissipation** listen to and take heed of the following story which is in the form of a comparison:

One time, two soldiers **received orders** to **proceed** to a **distant** city.

They set off and travelled together until the road **forked**.

#18

At the fork was a man who said to them, “The road on the right causes no loss at all,

and nine out of ten of those who take it receive a high **profit** and experience great **ease**.

While the road on the left provides no advantages, and nine out of ten of its travellers make a **loss**.

But they are the same as regards distance.

Üçüncü Söz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا

İbadet, ne büyük bir ticaret ve saadet; fîsk ve **sefahet**, ne büyük bir **hasaret** ve **helâket** olduğunu anlamak istersen şu temsîlî hikâyeciğe bak, dinle:

Bir vakit iki asker, **uzak** bir şehre **gitmek** için **emir alıyorlar**.

Berber giderler, tâ yol **ikileşir**.

Bir adam orada bulunur, onlara der: “Şu sağdaki yol, hiç zararı olmamakla beraber,

onda giden yolculardan ondan dokuzu büyük **kâr** ve **rahat** görür.

Soldaki yol ise menfaati olmamakla beraber, on yolcusundan dokuzu **zarar** görür.

Hem ikisi, kısa ve uzunlukta birdirler.

Only there is one difference: those who take the left-hand road, which has no rules and no one in authority, travel without baggage and arms.

They feel an **apparent lightness** and **deceptive** ease.

Whereas those travelling on the right-hand road, which is under **military order**, **are compelled** to carry a kit-bag full of **nutritious** rations four okkas or so in weight and a superb army rifle of about two kiyyes *which will overpower and rout every enemy...*"

1 okka = approx. 2.8 lbs. or 1,300 grams.

Kiyye, another name for okka.

1 batman = 2 - 8 okkas or 5 - 30 lbs. [Tr.]

After the two soldiers had listened to what this **instructive** man had to say, the **fortunate** one took the road to the right.

#19

He loaded the weight of one batman onto his back, but his heart and **spirit** were saved from thousands of batmans of **fear** and feeling obliged to others.

As for the other, **luckless**, soldier, he left the army.

He did not want to **conform** to the **order**, and he went off to the left.

He was released from bearing a load of one batman, but his heart was constricted by thousands of batmans of **indebtedness**, and his spirit **crushed** by **innumerable** fears.

He **proceeded** on his way both begging from everyone and **trembling** before every object and every event

until he **reached** his destination. And there he was punished as a **mutineer** and a **deserter**.

As for the soldier who loved the order of the army, **had guarded** his kit-bag and rifle, and taken the right-hand road, he had gone on his way being obliged to no one, fearing no one, and with an easy heart and **conscience** until he **reached** the city he was seeking.

#20

There he **received a reward** **worthy** of an **honourable** soldier who had carried out his duty faithfully.

O **rebellious** soul, know that one of those two travellers represents those who **submit** to *the Divine Law*,

while the other represents the **rebellious** and those who follow their own **desires**.

The road is the road of life, which comes from the Spirit World, passes through the **grave**, and carries on to the **hereafter**.

As for the kit-bag and rifle, they are **worship** and **fear of God**.

There is an **apparent burden** in worship, but there is an ease and **lightness** in its meaning that defies description.

Yalnız bir fark var ki intizamsız, hükûmetsiz olan sol yolun yolcusu çantasız, silahsız gider.

Zahirî bir **hiffet**, **yalancı** bir rahatlık görür.

İntizam-ı askerî altındaki sağ yolun yolcusu ise **mugaddi** hülâsalarından dolu dört okkalık bir çanta ve *her adüvvü alt ve mağlup edecek* iki kıyyelik bir mükemmel mîrî silahı taşımaya **mecburdur**."

O iki asker, o **muarrif** adamın sözünü dinledikten sonra şu **bahtiyar** nefer, sağa gider.

Bir batman ağırlığı omuzuna ve beline yükler fakat kalbi ve **ruhu**, binler batman minnetlerden ve **korkulardan** kurtulur.

Öteki **bedbaht** nefer ise askerliği bırakır.

Nizama tabi olmak istemez, sola gider.

Cismi bir batman ağırlıktan kurtulur fakat kalbi binler batman **minnetler** altında ve ruhu **hadsiz** korkular altında **ezilir**.

Hem herkese dilenci hem her şeyden, her hâdiseden **titrer** bir surette **gider**.

Tâ mahall-i maksuda **yetiştir**. Orada, **âsi** ve **kaçak** cezasını görür.

Askerlik nizamını seven, çanta ve silahını **muhafaza eden** ve sağa giden nefer ise kimseden minnet almayarak, kimseden havf etmeyerek rahat-ı kalp ve **vicdan** ile gider. Tâ o matlub şehre **yetiştir**.

Orada, vazifesini güzelce yapan bir **namuslu** askere **münasip** bir **mükâfat** görür.

İşte ey nefsi-i **serkeş!** Bil ki o iki yolcu, biri **mutî-i kanun-u İlahî**,

birisi de **âsi** ve **hevaya** tabi insanlardır.

O yol ise hayat yoludur ki âlem-i ervahtan gelip **kabir**den geçer, **âhirete** gider.

O çanta ve silah ise **ibadet** ve **takvadır**.

İbadetin çendan **zahirî** bir **ağırlığı** var. Fakat manasında öyle bir rahatlık ve **hafiflik** var ki tarif edilmez.

For *in the prescribed prayers* the worshipper declares, “I bear witness that there is no god but God.”

Çünkü âbid, namazında der:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

www.risaleglobal.com

That is to say, he finds **the door of a treasury of mercy** in everything because he is believing and saying, “There is no Creator and Provider other than Him.

Harm and benefit are in His hand.

He is both All-Wise; He does nothing in vain,
and He is All-Compassionate; His bounty and mercy are **abundant.**”

And he knocks on the door with his supplication.

Moreover, he sees that everything is **subjugated** to the command of his own Sustainer, so he **takes refuge in** Him.

He places his trust in Him and relies on Him, and is fortified against every disaster;

his belief gives him complete **confidence.**

Indeed, like with every true **virtue**, the **source** of **courage** is belief in God, and worship.

And as with every **iniquity**, the source of **cowardice** is **misguidance.**

#22

In fact, for a worshipper with a truly illuminated heart, it is possible that even if *the globe of the earth* became a bomb and **exploded**, it would not **frighten** him.

He would watch it with *pleasurable wonder* as a **marvel** of the Eternally Besought One’s power.

But when a famous degenerate philosopher with a so-called enlightened mind but no heart saw a **comet** in the sky, he **trembled** on the ground,

and exclaimed anxiously: “Isn’t that comet going to hit the earth?” (*On one occasion, America was quaking with fear at such a comet, and many people left their homes in the middle of the night.*)

Yes, **although** man is in need of numberless things, his **capital** is as nothing,

and although he is subject to **endless calamities**, his power too is as nothing.

Simply, his capital and power extend only as far as his hand can reach.

#23

However, his hopes, **desires**, **pains**, and tribulations reach as far as the eye and the **imagination** can stretch.

Anyone who is not totally blind can see and understand then what a great profit, happiness, and bounty for the human spirit, which is thus **impotent** and weak, and needy and wanting, are worship, *affirmation of God’s unity*, and **reliance on God** and submission to Him.

Yani “Hâlık ve Rezzak, ondan başka yoktur.

Zarar ve menfaat, onun elindedir.

O hem Hakîm’dir, abes iş yapmaz.

Hem Rahîm’dir; ihsanı, merhameti **çoktur.**”

diye itikad ettiğinden her şeyde bir **hazine-i rahmet kapısını** bulur, dua ile çalar.

Hem her şeyi kendi Rabb’isinin emrine **musahhar** görür, Rabb’isine **iltica eder.**

Tevekkül ile istinad edip her musibete karşı tahassun eder.

İmanı, ona bir **emniyet-i tamme** verir.

Evet, her hakiki **hasenat** gibi **cesaretin** dahi **menbaı**, imandır, ubudiyettir.

Her **seyyiat** gibi **cebanetin** dahi menbaı, **dalalettir.**

Evet, tam münevverü’l-kalp bir âbidi, *Küre-i Arz* bomba olup **patlasa** ihtimaldir ki onu **korkutmaz.**

Belki **hârîka** bir kudret-i Samedaniyeyi, *lezzetli bir hayret* ile seyredecek.

Fakat meşhur bir münevverü’l-akıl denilen kalpsiz bir fâsık feylesof ise gökte bir **kuyruklu yıldız** görse yerde **titrer.**

“Acaba bu serseri yıldız Arz’ımıza çarpmasın mı?” der, evhama düşer. (*Bir vakit böyle bir yıldızdan Amerika titredi. Çocukları gece vakti hanelerini terk ettiler.*)

Evet insan, nihayetsiz şeylere muhtaç **olduğu halde**, **sermayesi** hiç hükmünde...

Hem **nihayetsiz musibetlere** maruz olduğu halde, iktidarı hiç hükmünde bir şey...

Âdeta sermaye ve iktidarının dairesi, eli nereye yetişirse o kadardır.

Fakat emelleri, **arzuları** ve **elemeleri** ve belaları ise dairesi, gözü, **hayali** nereye yetişirse ve gidinceye kadar geniştir.

Bu derece **âciz** ve zayıf, fakir ve muhtaç olan ruh-u beşere ibadet, **tevekkül**, *tevhid*, teslim; ne kadar azîm bir kâr, bir saadet, bir nimet olduğunu bütün bütün kör olmayan görür, derk eder.

It is obvious that a safe way is **preferable** to a **harmful** way, even if the possibility of its safety is only one in ten.

But on the way of worship, which our matter here, there is a nine out of ten **possibility** of it leading to the **treasury** of *eternal happiness*, as well as its being harmless.

While it is established by the **testimony** -which is at the degree of consensus- of innumerable experts and witnesses that besides being without benefit, and **the dissolute even confess to this**, the way of vice and dissipation ends in **eternal misery**.

According to the reports of those who have uncovered the mysteries of creation this is absolutely certain.

#24

In Short: Like that of the **hereafter**, happiness in this world too lies in worship and being a soldier for Almighty God.

In which case, we should **constantly** say: “**Praise be to God for obedience to him and success,**” and we should thank Him that we are Muslims... * * *

Malûmdur ki zararsız yol, **zararlı** yola –velev on ihtimalden bir ihtimal ile olsa– **tercih edilir**.

Halbuki meselemiz olan ubudiyet yolu, zararsız olmakla beraber, ondan dokuz **ihimal** ile bir *saadet-i ebediye hazinesi* vardır.

Fısk ve sefahet yolu ise –hattâ fâsıkın itirafıyla dahi– menfaatsiz olduğu halde, ondan dokuz ihtimal ile **şekavet-i ebediye** helâketi bulunduğu,

icma ve tevatür derecesinde hadsiz ehl-i ihtisasın ve müşahedenin **şehadeti**yle sabittir ve ehl-i zevkin ve keşfin ihbaratıyla muhakkaktır.

Elhasıl: **Âhiret** gibi dünya saadeti dahi ibadette ve Allah’a asker olmaktadır.

Öyle ise biz **daima**

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الطَّاعَةِ وَالتَّوْفِيقِ

demeliyiz ve müslüman olduğumuza şükretmeliyiz.
* * *

#25

The Fourth Word

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
The prescribed prayers are the pillar of religion.

6 Tirmidhi, Iman, 8; Ibn Maja, Fitân, 12; Musnad, v, 231; al-Hakim, al-Mustadrak, ii, 76

If you want to understand with the certainty that *two plus two equals four* just how **valuable** and important are the prescribed prayers, and with what little **expense** they **are gained**, and how crazy and harmful is the person who neglects them, pay attention to the following story which is in the form of a comparison:

One time, a mighty ruler gave each of two of his **servants** twenty-four gold pieces and sent them to **settle** on one of his rich, royal farms two months’ distance away.

#26

“Use this money for your tickets and expenses.” he **commanded** them, “and buy whatever is **necessary** for your house there with it.

There is a station one day’s distance. And there is both road-transport, and a railway, and boats, and aeroplanes.

They can be benefited from **according to** your **capital**.”

The two servants set off after receiving these instructions.

One of them was **fortunate** so that he spent a small amount of money on the way to the station.

Dördüncü Söz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الصَّلَاةُ عِمَادُ الدِّينِ

Namaz, ne kadar **kıymettar** ve mühim hem ne kadar ucuz ve az bir **masraf** ile **kazanılır** hem namazsız adam ne kadar divane ve zararlı olduğunu, *iki kere iki dört eder* derecesinde kat’î anlamak istersen şu temsili hikâyeciğe bak, gör:

Bir zaman bir büyük hâkim, iki **hizmetkânı**, her birisine yirmi dört altın verip iki ay uzaklıkta has ve güzel bir çiftliğine **ikamet etmek** için gönderiyor.

Ve onlara **emreder** ki: “Şu para ile yol ve bilet masrafı yapınız. Hem oradaki meskeninize **lâzım** bazı şeyleri mübayaa ediniz.

Bir günlük mesafede bir istasyon vardır. Hem araba hem gemi hem şimendifer hem tayyare bulunur.

Sermayeye göre binilir.”

İki hizmetkâr, ders aldıktan sonra giderler.

Birisi **bahtiyar** idi ki istasyona kadar bir parça para masraf eder.

And included in that **expense** was some business so profitable and pleasing to his master that his capital **increased** a *thousandfold*.

As for the other servant, since he was **luckless** and a **layabout**, he spent twenty-three pieces of gold on the way to the station,

wasting it on **gambling** and amusements.

A single gold piece **remained**.

#27

His friend said to him: "Spend this last gold piece on a ticket

so that you will not have to walk the long journey and **starve**.

Moreover, *our master* is generous; perhaps he will **take pity** on you and **forgive** you your faults,

and put you on an aeroplane **as well**.

Then we shall reach where we are going to live in one day.

Otherwise you will **be compelled to** walk alone and hungry across a desert which takes two months to cross."

The most unintelligent person can understand how foolish, harmful, and senseless he would be if out of obstinacy he did not spend that single remaining gold piece on a ticket, which is like the key to a treasury, and instead spent it on **vice** for **passing** pleasure. Is that not so?

O you who do not perform the prescribed prayers! And O my own soul, which does not like to pray!

The **ruler** in the comparison is our **Sustainer**, our Creator.

#28

Of the two travelling servants, one represents the **devout** who perform their prayers with **fervour**,

and the other, the **heedless** who neglect their prayers.

The twenty-four pieces of gold are life in every twenty-four-hour day.

And the **royal** domain is Paradise. As for the station, that is the **grave**.

While the journey is man's passage to the grave, and on to the **resurrection**, and the **hereafter**.

Men cover that long journey to different degrees **according to** their **actions** and *the strength of their fear of God*.

Some of the truly devout have crossed a thousand-year distance in a day like **lightning**.

And some have traversed a fifty-thousand-year distance in a day with the speed of **imagination**.

Fakat o **masraf** içinde, efendisinin hoşuna gidecek öyle güzel bir ticaret elde eder ki sermayesi **birden bine çıkar**.

Öteki hizmetkâr **bedbaht**, **serseri** olduğundan istasyona kadar yirmi üç altınını sarf eder.

Kumara mumara verip **zayi eder**,

bir tek altını **kalır**.

Arkadaşı ona der: "Yahu, şu liranı bir bilete ver.

Tâ bu uzun yolda yayan ve **aç kalmay**asın.

Hem *bizim efendimiz* kerîmdir, belki **merhamet eder**, ettiğin kusuru **affeder**.

Seni **de** tayyareye bindirirler.

Bir günde mahall-i ikametimize gideriz.

Yoksa iki aylık bir çölde aç, yayan, yalnız gitmeye **mecbur olursun**."

Acaba şu adam inat edip o tek lirasını bir define anahtarı hükmünde olan bir bilete vermeyip **muvakkat** bir lezzet için **sefahete** sarf etse; gayet akılsız, zararlı, bedbaht olduğunu, en akılsız adam dahi anlamaz mı?

İşte ey namazsız adam ve ey namazdan hoşlanmayan nefsim!

O **hâkim** ise **Rabb**'imiz, Hâlık'ımızdır.

O iki hizmetkâr yolcu ise biri **mütedeyyin**, namazını **şevk** ile kılar;

diğeri **gafil**, namazsız insanlardır.

O yirmi dört altın ise yirmi dört saat her gündeki ömürdür.

O **has** çiftlik ise cennettir. O istasyon ise **kabirdir**.

O seyahat ise kabre, **haşre**, **ebede** gidecek beşer yolculuğudur.

Amele göre, *takva kuvvetine göre*, o uzun yolu mütefavit derecede katederler.

Bir kısım ehl-i takva, **berk** gibi bin senelik yolu bir günde keser.

Bir kısmı da **hayal** gibi elli bin senelik bir mesafeyi bir günde kateder.

The Qur'an of Mighty Stature **alludes** to this truth with two of its **verses**.

The ticket in the comparison represents the **prescribed prayers**.

#29

A single hour a day is **sufficient** for the five prayers together with taking the **ablutions**.

So what a loss a person makes who **spends** twenty-three hours on this fleeting worldly life, and fails to spend one hour on the long life of the hereafter; how he wrongs his own self; how **unreasonably** he behaves.

For would not anyone who considers himself to be reasonable understand how **contrary** to reason and wisdom such a person's conduct is, and how far from reason he has become, if, thinking it reasonable, he gives half of his **property** to a **lottery** in which one thousand people are participating and the possibility of winning is one in a thousand, and does not give one twenty-fourth of it *to an eternal treasury* where the possibility of winning has been verified at ninety-nine out of a hundred?

Moreover, the **spirit**, the heart, and the **mind** find great ease in prayer.

And it is not **trying** for the body.

#30

Furthermore, with the right **intention**, all the other acts of someone who performs the prescribed prayers become like worship.

He can make over the whole capital of his life to the hereafter in this way.

He can make his **transient** life permanent **in one respect**...

Kur'an-ı Azîmüŝŝan, ŝu hakikate iki **âyetiyle** **işaret eder**.

O bilet ise **namazdır**.

Bir tek saat, beş vakit namaza **abdestle** **kâfi** gelir.

Acaba yirmi üç saatini ŝu kısacık hayat-ı dünyeviyeye **sarf eden** ve o uzun hayat-ı ebediyeye bir tek saatini sarf etmeyen; ne kadar zarar eder, ne kadar nefesine zulmeder, ne kadar **hilaf-ı akıl** hareket eder.

Zira bin adamın iŝtirak ettiği bir **piyango kumarına** yarı **malını** vermek, akıl kabul ederse halbuki kazanç ihtimali binde birdir. Sonra yirmi dörtten bir malını, yüzde doksan dokuz ihtimal ile kazancı musaddak *bir hazine-i ebediyeye* vermemek; ne kadar **hilaf-ı akıl** ve hikmet hareket ettiğini, ne kadar akıldan uzak düŝtüđünü, kendini âkil zanneden adam anlamaz mı?

Halbuki namazda **ruhun** ve kalbin ve **aklin** büyük bir rahatı vardır.

Hem cisme de o kadar **ağır** bir iŝ değildir.

Hem namaz kılanın diğer mubah dünyevî amelleri, güzel bir **niyet** ile ibadet hükmünü alır.

Bu surette bütün sermaye-i ömrünü, âhirete mal edebilir.

Fâni ömrünü, **bir cihette** ibka eder.

The Fifth Word

*In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
Indeed, God is with those who fear Him and those who
do good.
7 Qur'an, 16:128.*

If you want to see what a truly human duty and what a natural, **appropriate** result of man's creation it is to perform the prescribed prayers and **not to commit** serious **sins**, listen to and take heed of the following comparison:

Once, at a time of general mobilization, two soldiers found themselves together in a **regiment**. One was well-trained and **conscientious**, the other, a raw recruit and self-centred.

#32

The conscientious soldier concentrated on training and the war, and did not give a thought to rations and provisions,

for he knew that it was the *state's duty* to feed and **equip** him, **treat** him if he was ill, and even to put the food in his mouth if the need arose.

He knew that his **essential** duty was to **train** and fight.

But he would also attend to some of the **rations** and equipment as part of his work.

He would **boil up** the **saucapans**, wash up the mess-tins, and bring them.

If it was then asked him: "What are you doing?",

he would reply: "I am doing fatigue duty for the state."
He would not say: "I am working for my living."

The raw recruit, however, **was fond of his stomach** and **paid no attention** to training and the war.

"That is the state's business. What is it to me?", he would say.

#33

He thought constantly of his **livelihood**, and **pursuing** it would leave the regiment and go to the market to do shopping.

One day his well-trained friend said to him: "Your basic duty is training and fighting, brother. You were brought here for that.

Trust in the king; he will not let you go hungry. That is his duty.

Anyway, you are **powerless** and **wanting**; you cannot make yourself be fed everywhere.

And this is a time of mobilization and war; he will tell you that you are **mutinous** and will **punish** you.

Beşinci Söz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

Namaz kılmak ve büyük **günahları işlememek**, ne derece hakiki bir vazife-i insaniye ve ne kadar fitrî, **münasip** bir netice-i hilkat-i beşeriye olduğunu görmek istersen şu temsili hikâyeciğe bak, dinle:

Seferberlikte bir **tabur**da biri muallim, **vazife-perver**; diğeri acemi, nefis-perver iki asker beraber bulunuyordu.

Vazife-perver nefer, talime ve cihada dikkat eder, erzak ve tayinatını hiç düşünmezdi.

Çünkü anlamış ki onu beslemek ve **cihazatını vermek**, hasta olsa **tedavi etmek**, hattâ inde'l-hace lokmayı ağzına koymaya kadar **devletin vazifesidir**.

Ve onun **asıl** vazifesi, **talim** ve cihaddır.

Fakat bazı **erzak** ve cihazat işlerinde işler.

Kazan kaynatır, karavanayı yıkar, getirir.

Ona sorulsa: "Ne yapıyorsun?"

"Devletin angaryasını çekiyorum." der. Demiyor:
"Nafakam için çalışıyorum."

Diğer **şikem-perver** ve acemi nefer ise talime ve harbe **dikkat etmezdi**.

"O, devlet işidir. Bana ne?" derdi.

Daim **nafakasını** düşünüp onun **peşine dolaşır**, taburu terk eder, çarşıya gider, alışveriş ederdi.

Bir gün, muallim arkadaşı ona dedi: "Birader, asıl vazifen, talim ve muharebedir. Sen, onun için buraya getirilmişsin.

Padişaha **itimat et**. O, seni aç bırakmaz. O, onun vazifesidir.

Hem sen, **âciz** ve **fakirsin**; her yerde kendini beslettiremezsin.

Hem mücahede ve seferberlik zamanıdır. Hem sana **âsidi** der, **ceza verirler**.

Yes, there are two duties which concern us. One is the king's duty: sometimes we do his **fatigue** duties and he feeds us for it.

The other is our duty: that is training and fighting, and sometimes the king helps us with it.”

Of course you will understand in what danger the **layabout** soldier would be if he did not pay attention to the **striving**, well-trained one.

#34

O my lazy soul! That **turbulent** place of war is this **stormy** worldly life, and the army *divided into* regiments, human **society**.

The **regiment** in the comparison is the **community** of Islam in this century.

One of the two soldiers is a **devout** Muslim who knows the obligations of his religion and performs them, and **struggles** with **Satan** and his own soul in order to give up *serious misdoings* and not to commit sins.

While the other is a degenerate wrongdoer who is so **immersed** in the *struggle for livelihood* that he casts aspersions on the True Provider, **abandons** his religious obligations, and commits any sins that come his way as he makes his living.

As for the training and instruction, it is **foremost** the prescribed prayers and worship.

And the war is the struggle **against** the soul and its desires, and against the satans among jinn and men, to deliver the heart and spirit from sin and bad morals, and save them from eternal **perdition**.

#35

And the first of the two duties is to give life and **sustain** it, while the other is to worship and **beseech** the Giver and Sustainer of life. It is to *trust in Him* and **rely on** Him.

Indeed, whoever made and bestowed life, which is a most **brilliant miracle** of the Eternally Besought One's art and a wonder of dominical wisdom, is the one who **maintains** and **perpetuates** it through sustenance.

It cannot be another. Do you want proof?

The most **impotent** and stupid animals are the best **nourished**; like fish, and **worms** in fruit.

And it is the most helpless and **delicate** creatures who have the choicest food; like **infants** and the young of all species.

For sure, it is enough to **compare** fish with **foxes**, newly born animals with wild beasts, and trees with animals *in order to understand* that **licit food** is obtained not through power and will, but through impotence and helplessness.

#36

Evet, iki vazife peşimizde görünüyor. Biri, padişahın vazifesidir. Bazen biz onun **angaryasını** çekeriz ki bizi beslemektir.

Diğeri, bizim vazifemizdir. Padişah bize teshilat ile yardım eder ki talim ve harptir.”

Acaba o **serseri** nefer, o **mücahid** mualleme kulak vermezse ne kadar tehlikede kalır anlarsın.

İşte ey tembel nefsim! O **dalgalı** meydan-ı harp, bu **dağdağalı** dünya hayatıdır. O taburlara *taksim edilen* ordu ise **cemiyet-i** beşeriyedir.

Ve o **tabur** ise şu asrın **cemaat-i** İslâmiyesidir.

O iki nefer ise biri feraiz-i diniyesini bilen ve işleyen ve **kebairi** terk ve günahları işlemek için nefis ve **şeytanla mücahede eden müttaki** müslümandır.

Diğeri, Rezzak-ı Hakiki'yi ittimah etmek derecesinde *derd-i maişete dalıp*, feraizi **terk** ve maişet yolunda rast gelen günahları işleyen fâsık-ı hâsirdir.

Ve o talim ve talimat ise **–başta** namaz– ibadettir.

Ve o harp ise nefis ve heva, cin ve ins şeytanlarına **karşı** mücahede edip günahlardan ve ahlâk-ı rezileden kalp ve ruhunu **helâket-i** ebediyeden kurtarmaktır.

Ve o iki vazife ise birisi, hayatı verip **beslemektir**.

Diğeri, hayatı verene ve besleyene perestiş edip **yalvarmaktır**, *ona tevekkül edip emniyet etmektir*.

Evet, en **parlak** bir **mu'cize-i** sanat-ı Samedaniye ve bir hârika-i hikmet-i Rabbanîye olan hayatı kim vermiş, yapmış ise rızıkla o hayatı besleyen ve **idame eden** de odur.

Ondan başka olmaz. Delil mi istersin?

En **zayıf**, en aptal hayvan en iyi **beslenir** (meyve **kurtları** ve balıklar gibi).

En âciz, en **nazik** mahluk en iyi rızık o yer (**çocuklar** ve yavrular gibi).

Evet, vasıta-i **rızık-ı helâl**, iktidar ve ihtiyar ile olmadığını; belki acz ve zaaf ile olduğunu *anlamak için* balıklar ile **tilkileri**, yavrular ile canavarları, ağaçlar ile hayvanları **muvazene etmek** kâfidir.

That is to say, someone who gives up performing the prescribed prayers because of the **struggle for livelihood resembles** the soldier who abandoned his training and **trench** and went and begged in the market.

But to **seek** ones **rations** from the kitchens of the All-Generous Provider's mercy after performing the prayers, and to go oneself so as not to be a **burden** on others is fine and manly. It too is a sort of worship.

Furthermore, man's **nature** and **spiritual** faculties show that he is created for worship.

For *in respect of* the power and actions necessary for the life of this world, he cannot compete with the most **inferior sparrow**.

While in respect of knowledge and need, and worship and **supplication**, which are necessary for *spiritual life* and the life of the hereafter, he is like the **monarch** and commander of the animals.

O my soul! If you make the life of this world the **aim** of your life and work **constantly** for that, you will become like a soldier of the lowest sparrow.

#37

But if you make the life of the hereafter your aim and end, and make this life the **means** of it and its **tillage**, and **strive** in accordance with it,

then you will be like a **lofty** commander of the animals, and a **petted** and **suppliant** servant of Almighty God, and His honoured and **respected** guest.

Those are the two ways open to you! You can choose whichever you wish...

So ask for **guidance** and **success** from the Most Compassionate of the Compassionate... * * *

#38

The Sixth Word

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

Verily God has purchased from the believers their persons and their property that Paradise might be theirs.

8 Qur'an, 9:111.

If you wish to understand how **profitable** a *trade* it is, and how honour-able a rank, to sell one's person and **property** to God, to be His **slave** and His soldier, then listen to the following comparison.

Once a king **entrusted** each of two of his subjects with an estate, including all necessary workshops, machinery, horses, **weapons** and so forth.

#39

Demek **derd-i maişet** için namazını terk eden, o nefere **benzer** ki talimi ve **siperini** bırakıp çarşıda dilencilik eder.

Fakat namazını kıldıktan sonra Cenab-ı Rezzak-ı Kerîm'in matbaha-i rahmetinden **tayinatını aramak**, başkalara **bâr** olmamak için bizzat gitmek; güzeldir, mertliktir, o dahi bir ibadettir.

Hem insan ibadet için halk olunduğunu, **fıtratı** ve cihazat-ı **maneviyesi** gösteriyor.

Zira hayat-ı dünyeviyesine lâzım olan amel ve iktidar *cihetinde* **en edna** bir **serçe** kuşuna yetişmez.

Fakat *hayat-ı maneviye* ve uhreviyesine lâzım olan ilim ve iftikar ile **tazarru** ve ibadet cihetinde hayvanatın **sultanı** ve kumandanı hükmündedir.

Demek ey nefsim! Eğer hayat-ı dünyeviyeyi **gaye-i maksat** yapsan ve ona **daim** çalışsan en edna bir serçe kuşunun bir neferi hükmünde olursun.

Eğer hayat-ı uhreviyeyi gaye-i maksat yapsan ve şu hayatı dahi ona **vesile** ve **mezraa** etsen ve ona göre **çalışsan**;

o vakit hayvanatın **büyük** bir kumandanı hükmünde ve şu dünyada Cenab-ı Hakk'ın nazlı ve **niyazdar** bir abdi, mükerrem ve **muhterem** bir misafiri olursun.

İşte sana iki yol, istediğini intihab edebilirsin.

Hidayet ve **tevfiki** Erhamü'r-râhimîn'den iste. * * *

Altıncı Söz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمْ

الْجَنَّةَ

Nefis ve **malını** Cenab-ı Hakk'a satmak ve ona **abd** olmak ve asker olmak; ne kadar **kârlı** bir *ticaret*, ne kadar şerefli bir rütbe olduğunu anlamak istersen şu temsili hikâyeciği dinle:

Bir zaman bir padişah, raiyetinden iki adama, her birisine **emaneten** birer çiftlik verir ki içinde fabrika, makine, at, **silah** gibi her şey var.

But since it was a **tempestuous** and war-ridden age, nothing enjoyed **stability**;

it was destined either to **disappear** or to change.

The king in his **perfect** mercy sent a most noble **lieutenant** to the two men

and *by means of* a **compassionate decree** conveyed the following to them:

“Sell me the property you now *hold in trust*, so that I may keep it for you. Let it not be destroyed for no purpose.

After the wars are over, I will return it to you in a better **condition** than before.

I will regard the **trust** as your property and pay you a high price for it.

As for the machinery and the tools in the workshop, they will be used in my name and at my **workbench**.

Both the price and the **fee** for their use shall be increased a **thousandfold**. I will give you all the **profit** that accrues.

You are **indigent** and resourceless, and unable to **provide** the cost of these great tasks.

#40

So let me **assume** the provision of all **expenses** and equipment,

and give you all the **income** and the profit. You shall keep it until the time of **demobilization**. So see the five ways in which you shall profit!

Now if you do not sell me the property, you can see that no one is able to **preserve** what he possesses, and you too will lose what you now hold.

It will go **for nothing**, and you will lose the high price I offer.

The delicate and precious tools and **scales**, the **precious** metals waiting to be used, will also lose all value.

You will have the trouble and **concern** of administering and preserving,

but at the same time be punished for **betraying** your **trust**.

So see the five ways in which you may lose!

Moreover, if you sell the property to me, you become my soldier and act in my name.

Fakat **fırtınalı** bir muharebe zamanı olduğundan hiçbir şey **karanında** kalmaz.

Ya **mahvolur** veya tebeddül eder gider.

Padişah, o iki nefere **kemal**-i merhametinden bir **yaver**-i ekremini gönderdi.

Gayet **merhametkâr** bir **ferman** *ile* onlara diyordu:

“*Elinizde olan emanetimi* bana satınız. Tâ sizin için muhafaza edeyim, beyhude zayi olmasın.

Hem muharebe bittikten sonra size daha güzel bir **surette** iade edeceğim.

Hem güya o **emanet** malınızdır, pek büyük bir fiyat size vereceğim.

Hem o makine ve fabrikadaki âletler, benim namımla ve benim **tezgâh**ımda işlettirilecek.

Hem fiyatı hem **ücretleri**, **birden bine** yükselecek. Bütün o **kâr**ı size vereceğim.

Hem de siz, âciz ve **fakirsiniz**. O koca işlerin masarifatını **tedarik** edemezsiniz.

Bütün **masarifatı** ve levazımâtı, ben **deruhte ederim**.

Bütün **vâridatı** ve menfaati size vereceğim. Hem de **terhisat** zamanına kadar elinizde bırakacağım. İşte beş mertebe kâr içinde kâr...

Eğer bana satmazsanız zaten görüyorsunuz ki hiç kimse elindeki **muhafaza** edemiyor. Herkes gibi elinizden çıkacaktır.

Hem **beyhude** gidecek. Hem o yüksek fiyattan mahrum kalacaksınız.

Hem o nazik, kıymetli âletler, **mizanlar**, istimal edilecek **şahane** madenler ve işler bulmadığından bütün bütün kıymetten düşecekler.

Hem idare ve muhafaza **zahmeti** ve külfeti başınıza kalacak.

Hem **emanette hıyanet** cezasını göreceksiniz.

İşte beş derece hasaret içinde hasaret...

Hem de bana satmak ise bana asker olup benim namımla tasarruf etmek demektir.

Instead of a common prisoner or irregular soldier, you will be the free lieutenant of an exalted monarch.”

After they had listened to this gracious decree, the more intelligent of the two men said:

“By all means, I am proud and happy to sell. I offer thanks a thousandfold.”

But the other was arrogant, selfish and dissipated; his soul had become as proud as the Pharaoh. As if he was to stay eternally on that estate, he ignored the earthquakes and tumults of this world.

He said: “No! Who is the king? I won't sell my property, nor spoil my enjoyment.”

After a short time, the first man reached so high a rank that everyone envied his state.

He received the favour of the king, and lived happily in the king's own palace.

The other by contrast fell into such a state that everyone pitied him, but also said he deserved it.

#42

For as a result of his error, his happiness and property departed, and he suffered punishment and torment.

O soul full of caprices! Look at the face of truth through the telescope of this parable.

As for the king, he is the Monarch of Pre-Eternity and Post-Eternity, your Sustainer and Creator.

The estates, machinery, tools and scales are your possessions while in life's fold; your body, spirit and heart within those possessions, and within these, and your outward and inward senses such as the eye and the tongue, intelligence and imagination.

As for the most noble lieutenant, it is the Noble Messenger of God;

and the most wise decree is the Wise Qur'an, which describes the trade we are discussing in this verse:

Verily God has purchased from the believers their persons and property that Paradise might be theirs.

#43

The surging field of battle is the tempestuous surface of the world, which ceaselessly changes, dissolves and reforms and causes every man to think:

“Since everything will leave our hands, will perish and be lost, is there no way in which we can transform it into something eternal and preserve it?”

While engaged in these thoughts, he suddenly hears the heavenly voice of the Qur'an saying:

Âdi bir esir ve başı bozuğa bedel, âlî bir padişahın has, serbest bir yaver-i askeri olursunuz.”

Onlar, şu iltifatı ve fermanı dinledikten sonra o iki adamdan akli başında olanı dedi:

— Baş üstüne, ben maaliftihar satarım. Hem bin teşekkür ederim.

Diğeri mağrur, nefsi firavunlaşmış, hodbin, ayyaş, güya ebedî o çiftlikte kalacak gibi dünya zelzelelerinden, dağdağalarından haberi yok.

Dedi: — Yok! Padişah kimdir? Ben mülkümü satmam, keyfimi bozmam...

Biraz zaman sonra birinci adam öyle bir mertebeye çıktı ki herkes haline gıpta ederdi.

Padişahın lütfuna mazhar olmuş, has sarayında saadetle yaşıyor.

Diğeri, öyle bir hale giriftar olmuş ki hem herkes ona acıyor hem de “Müstahak!” diyor.

Çünkü hatasının neticesi olarak hem saadeti ve mülkü gitmiş hem ceza ve azap çekiyor.

İşte ey nefs-i pür-heves! Şu misalin dürbünü ile hakikatin yüzüne bak.

Amma o padişah ise Ezel Ebed Sultanı olan Rabb'in, Hâlık'ındır.

Ve o çiftlikler, makineler, âletler, mizanlar ise senin daire-i hayatın içindeki mâmelekin ve o mâmelekin içindeki cisim, ruh ve kalbin ve onlar içindeki göz ve dil, akıl ve hayal gibi zahîrî ve bâtınî hâsselerindir.

Ve o yaver-i ekrem ise Resul-i Kerîm'dir.

Ve o ferman-ı ahkem ise Kur'an-ı Hakîm'dir ki bahsinde bulunduğumuz ticaret-i azîmeyi, şu âyetle ilan ediyor:

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ

الْجَنَّةَ

Ve o dalgalı muharebe meydanı ise şu fırtınalı dünya yüzüdür ki durmuyor, dönüyor, bozuluyor ve her insanın aklına şu fikri veriyor:

“Madem her şey elimizden çıkacak, fâni olup kaybolacak. Acaba bâkiye tebdil edip ibka etmek çaresi yok mu?”

deyip düşünürken birden semavî sadâ-yı Kur'an iştiliyor. Der:

“Indeed there is, a beautiful and easy way which contains five profits within itself.”

What is that way? To sell the trust received back to its true owner. Such a sale yields profit **fivefold**.

The First Profit: **Transient** property becomes **everlasting**.

For this waning life, when given to the Eternal and Self-Subsistent Lord of Glory and spent for His **sake**, will be **transmuted** into eternity. It will **yield** eternal fruits.

#44

The moments of one’s life will **apparently vanish** and **rot** like *kernels and seeds*.

But then the flowers of blessedness and auspiciousness will open and **bloom** in the **realm** of eternity,

and each will also present a **luminous** and reassuring aspect *in the Intermediate Realm*.

The Second Profit: The high price of **Paradise** is given in exchange.

The Third Profit: The **value** of each **limb** and each sense is increased a thousandfold.

The **intelligence** is, for example, like a tool. If you do not sell it to God Almighty, but rather **employ** it for the **sake** of the soul,

it will become an **ill-omened**, noxious and **debilitating** tool that **will burden** your weak person with all the *sad sorrows* of the past and the terrifying fears of the future; it will descend to the rank of an inauspicious and destructive tool.

#45

It is for this reason that a sinful man will **frequently** resort to drunkenness or frivolous pleasure **in order to** escape the vexations and injuries of his intelligence.

But if you sell your intelligence to its True Owner and employ it on His **behalf**, then the intelligence will become like the key to a **talisman**, unlocking the infinite treasures of **compassion** and the vaults of wisdom that creation contains.

It will thus rise to being a **dominical guide** preparing its owner for eternal bliss.

To take another example, the eye is one of the senses, a window through which the spirit looks out on this world.

If you do not sell it to God Almighty, but rather employ it on behalf of the soul, by gazing upon a handful of transient, impermanent beauties and **scenes**, it will sink to the level of being a **pander** to *lust* and the concupiscent soul.

“Evet, var. Hem beş mertebe kârlı bir surette güzel ve rahat bir çaresi var.”

Sual: Nedir? Elcevap: Emaneti, sahib-i hakikisine satmak. İşte o satışta, **beş derece** kâr içinde kâr var.

Birinci kâr: **Fâni** mal, **beka** bulur.

Çünkü Kayyum-u Bâki olan Zat-ı Zülcelal’e verilen ve onun **yolunda** sarf edilen şu ömr-ü zâil, bâkiye **inkılab eder**, bâki meyveler **verir**.

O vakit ömür dakikaları, âdeta *tohumlar, çekirdekler* hükmünde **zahiren fena bulur, çürür**.

Fakat **âlem-i bekada**, saadet **çiçekleri açarlar** ve sümbüllenirler.

Ve *âlem-i berzahta ziyadar*, munis birer manzara olurlar.

İkinci kâr: **Cennet** gibi bir fiyat veriliyor.

Üçüncü kâr: Her **aza** ve hâsselerin **kıymeti**, birden bine çıkar.

Mesela, **akıl** bir âlettir. Eğer Cenab-ı Hakk’a satmayıp belki nefis **hesabına çalıştırsan**

öyle **meş’um** ve müz’iç ve **muacciz** bir âlet olur ki geçmiş zamanın *âlâm-ı hazînesini* ve gelecek zamanın ehval-i muhavvifanesini senin bu bîçare başına **yükletecek**, yümünsüz ve muzır bir âlet derekesine iner.

İşte bunun içindir ki fâsik adam, aklın iz’aç ve tacizinden kurtulmak için **galiben** ya sarhoşluğa veya eğlenceye kaçır.

Eğer Mâlik-i Hakiki’sine satılsa ve onun **hesabına** çalıştırsan akıl, öyle **tılsımlı** bir anahtar olur ki şu kâinatta olan nihayetsiz **rahmet** hazinelerini ve hikmet definelerini açar.

Ve bununla sahibini, saadet-i ebediyeye müheyya eden bir **mürşid-i Rabbanî** derecesine çıkar.

Mesela, göz bir hâsedir ki ruh bu âlemi o pencere ile seyredir.

Eğer Cenab-ı Hakk’a satmayıp belki nefis hesabına çalıştırsan geçici, devamsız bazı güzellikleri, **manzaraları** seyir ile *şehvet* ve heves-i nefsanîyeye bir **kavvad** derekesinde bir hizmetkâr olur.

But if you sell the eye to its All-Seeing Maker, and employ it on His behalf and within limits traced out by Him, then your eye will rise to the rank of a reader of the great book of being, a witness to the miracles of dominical art, a blessed bee sucking on the blossoms of mercy in the garden of this globe.

#46

Yet another example is that of the tongue and the sense of taste. If you do not sell it to your Wise Creator, but employ it instead on behalf of the soul and for the sake of the stomach, it sinks and declines to the level of a gatekeeper at the stable of the stomach, a watchman at its factory.

But if you sell it to the Generous Provider, the the sense of taste contained in the tongue will rise to the rank of a skilled overseer of the treasuries of Divine compassion, a grateful inspector in the kitchens of God's eternal power.

So look well, O intelligence! See the difference between a tool of ill-omened and the key to all being!

And look carefully, O eye! See the difference between an abominable pander and the learned overseer of the Divine library!

#47

And taste well, O tongue! See the difference between a stable doorkeeper or a factory watchman and the superintendent of the treasury of God's mercy!

Compare all other tools and limbs to these, and then you will understand that in truth the believer acquires a nature worthy of Paradise and the unbeliever a nature conforming to Hell.

The reason for each of them attaining his respective value is that

the believer, by virtue of his faith, uses the trust of his Creator on His behalf and within the limits traced out by Him,

whereas the unbeliever betrays the trust and employs it for the sake of the instinctual soul.

The Fourth Profit: Man is helpless and exposed to numerous misfortunes.

He is indigent, and his needs are numerous. He is weak, and the burden of life is most heavy.

If he does not rely on the Omnipotent One of Glory, place his trust in Him and confidently submit to Him, his conscience will always be troubled.

#48

Fruitless torments, pains and regrets will suffocate him and intoxicate him, or turn him into a beast.

Eğer gözü, gözün Sâni'-i Basîr'ine satsan ve onun hesabına ve izni dairesinde çalıştırsan o zaman şu göz, şu kitab-ı kebir-i kâinatın bir mütalaacısı ve şu âlemdeki mu'cizat-ı sanat-ı Rabbaniyenin bir seyircisi ve şu Küre-i Arz bahçesindeki rahmet çiçeklerinin mübarek bir arısı derecesine çıkar.

Mesela, dildeki kuvve-i zaikayı, Fâtır-ı Hakîm'ine satmazsan belki nefis hesabına, mide namına çalıştırsan o vakit midenin tavlasına ve fabrikasına bir kapıcı derekesine iner, sukut eder.

Eğer Rezzak-ı Kerîm'e satsan o zaman dildeki kuvve-i zaika, rahmet-i İlahiye hazinelerinin bir nâzır-ı mahiri ve kudret-i Samedaniye matbahlarının bir müfettiş-i şâkiri rütbesine çıkar.

İşte ey akıl, dikkat et! Meş'um bir âlet nerede, kâinat anahtarı nerede?

Ey göz, güzel bak! Âdi bir kavvad nerede, kütüphane-i İlahînin mütefennin bir nâzırını nerede?

Ve ey dil, iyi tat! Bir tavla kapıcısı ve bir fabrika yasağcısı nerede, hazine-i hâssa-i rahmet nâzırını nerede?

Ve daha bunlar gibi başka âletleri ve azaları kıyas etsen anlarsın ki hakikaten mü'min cennete lâıyk ve kâfir cehenneme muvafık bir mahiyet kesbeder.

Ve onların her biri, öyle bir kıymet almalarının sebebi;

mü'min, imanıyla Hâlık'ının emanetini, onun namına ve izni dairesinde istimal etmesidir.

Ve kâfir, hıyanet edip nefis-i emmare hesabına çalıştırmasıdır.

Dördüncü kâr: İnsan zayıftır, belaları çok.

Fakirdir, ihtiyacı pek ziyade. Âcizdir, hayat yükü pek ağır.

Eğer Kadîr-i Zülcelal'e dayanıp tevekkül etmezse ve itimat edip teslim olmazsa, vicdanı daim azap içinde kalır.

Semeresiz meşakkatler, elemeler, teessüfler onu boğar; ya sarhoş veya canavar eder.

The Fifth Profit: Those who have **experienced** illumination and had unveiled to them the true nature of things, the **elect** who have witnessed the truth, are all agreed that *the exalted reward* for all the worship and **glorification of God** performed by your members and instruments will be given to you at the time of greatest need, in the form of the fruits of Paradise.

If you spurn this trade with its fivefold profit, **in addition to** being **deprived** of its profit, you will *suffer* fivefold loss.

The First Loss: The property and **offspring** to which you are so attached, the soul and its **caprice** that you worship, the youth and life with which you are **infatuated**, all will vanish and be lost; your hands will be empty.

But they will leave behind them **sin** and pain, fastened on your **neck** like a yoke.

The Second Loss: You will suffer the **penalty** for **betrayal** of trust.

#49

For you will have wronged your own self by using the most **precious** tools on the most **worthless** objects.

The Third Loss: By casting down all the precious faculties of man to a level much **inferior** to the animals, you will have insulted and transgressed against God's wisdom.

The Fourth Loss: In your weakness and poverty, you will have placed the heavy burden of life on your weak shoulders, and will constantly groan and **lament beneath** the **blows** of transience and separation.

The Fifth Loss: You will have clothed in *an ugly form*, fit to open the **gates** of Hell in front of you, the fair gifts of the Compassionate One such as the intelligence, the heart, the eye and the tongue, given to you to make preparation for the foundations of everlasting life and **eternal happiness** in the hereafter.

Now is it so difficult to sell the trust? Is it so **burdensome** that many people **shun** the transaction? By no means! It is not in the least burdensome.

#50

For *the limits of the permissible* are **broad**, and are quite **adequate** for man's desire;

there is no need to trespass on the forbidden. The duties imposed by God are light and few in number.

To be the **slave** and soldier of God is an **indescribably** pleasurable **honour**.

One's duty is simply to act and **embark on** all things in God's name, like a soldier;

to take and to give on God's **behalf**;

to move and be still in accordance with His **permission** and **law**.

Beşinci kâr: Bütün o aza ve âletlerin ibadeti ve **tesbihati** ve o **yüksek ücretleri**, en muhtaç olduğun bir zamanda, cennet yemişleri suretinde sana verileceğine **ehl-i zevk** ve keşif ve ehl-i ihtisas ve müşahede ittifak etmişler.

İşte bu beş mertebe kârlı ticareti yapmazsan şu kârlardan **mahrumiyetten başka**, beş derece hasaret içinde **hasarete düşeceksin**.

Birinci hasaret: O kadar sevdiğin mal ve **evlat** ve perestiş ettiğin nefis ve **heva** ve **meftun** olduğun gençlik ve hayat zayi olup kaybolacak, senin elinden çıkacaklar.

Fakat **günahlarını**, elemelerini sana bırakıp **boynuna** yükletecekler.

İkinci hasaret: Emanette **hıyanet cezasını** çekeceksin.

Çünkü en **kıymettar** âletleri, en **kıymetsiz** şeylerde sarf edip nefisine zulmettin.

Üçüncü hasaret: Bütün o kıymettar cihazat-ı insaniyeyi, hayvanlıktan çok **aşağı** bir derekeye düşürüp hikmet-i İlahiyeye iftira ve zulmettin.

Dördüncü hasaret: Acz ve fakrın ile beraber, o pek ağır hayat yükünü, zayıf beline yükleyip zeval ve firak **sillesi altında** daim **vaveylâ** edeceksin.

Beşinci hasaret: Hayat-ı ebediye esasatını ve **saadet-i uhreviye** levazimatını tedarik etmek için verilen akıl, kalp, göz ve dil gibi güzel hediye-i Rahmaniyyeyi, cehennem **kapılarını** sana açacak **çirkin bir surete** çevirmektedir.

Şimdi satmaya bakacağız. Acaba o kadar **ağır** bir şey midir ki çokları satmaktan **kaçıyorlar**. Yok, kat'â ve aslâ! Hiç öyle ağırlığı yoktur.

Zira **helâl dairesi geniştir**, keyfe **kâfi** gelir.

Harama girmeye hiç lüzum yoktur. Feraiz-i İlahiye ise hafiftir, azdır.

Allah'a **abd** ve asker olmak, öyle lezzetli bir **şereftir** ki **tarif edilmez**.

Vazife ise yalnız, bir asker gibi Allah namına işlemeli, **başlamalı**.

Ve Allah **hesabıyla** vermeli ve almalı.

Ve **izni** ve **kanunu** dairesinde hareket etmeli, sükûnet bulmalı.

If one falls short, then one should seek His **forgiveness**,
say:

Kusur etse **istiğfar** etmeli.

“O Lord! Forgive **our faults**, and accept us as Your **slaves**.
Make us sure holders of Your trust until the time comes
when it is taken from us. Amen!”, and make **petition** unto
Him. * * *

“Yâ Rab! **Kusurumuzu** affet, bizi kendine **kul** kabul et,
emanetini kabzetmek zamanına kadar bizi emanette emin
kıl. Âmin!” demeli ve ona **yalvarmalı**. * * *

www.risaleglobal.com

The Seventh Word

If you want to understand what valuable, difficulty-resolving **talismans** are the two parts of the phrase **I believe in God and the Last Day**, which solve both the enigmatical riddle of creation and open the door of happiness

for the human spirit, and what beneficial and curative medicines are **reliance on** your Creator and *taking refuge in* Him through patience and entreaty, and supplicating your Provider through thanks, and what important, **precious**, shining tickets for the journey to eternity -and provisions for the hereafter and lights for the grave- are listening to the Qur'an, **obeying** its commands, performing the prescribed prayers, and giving up serious sins, then listen and pay attention to this comparison:

#52

One time a soldier fell into a most **grave** situation in the field of battle and **examination**, and the round of profit and loss.

It was as follows: The soldier was **wounded** with two deep and terrible wounds on his right and left sides and behind him stood a huge lion **as though** waiting to attack him.

Before him stood a **gallows** which was putting to death and **annihilating** all those he loved. It was awaiting him too.

Besides this, he had a long journey before him: *he was being exiled*.

As the unfortunate soldier **pondered** over his fearsome plight in **despair**, a kindly person shining with light like Khidr appeared.

He said to him: "*Do not despair*. I shall give you two **talismans** and teach you them.

If you use them **properly**, the lion will become a **docile** horse for you,

#53

and the **gallows** will turn into a **swing** for your pleasure and enjoyment.

Also I shall give you two medicines. If you follow the instructions, those two **suppurating** wounds will be transformed into two sweet-**scented** flowers called the Rose of Muhammad (PBUH).

Also, I shall give you a ticket; with it, you will be able to make a year's journey in a day as though flying.

If you do not believe me, **experiment a bit**, so that you can see it is true."

The soldier did experiment a bit, and **affirmed** that it was true.

Yedinci Söz

Şu kâinatın **tılsım**-ı muğlakını açan

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ

ruh-u beşer için saadet kapısını fetheden ne kadar kıymetli iki tılsım-ı müşkül-küşa olduğunu

ve sabır ile Hâlık'ına **tevekkül** ve *iltica* ve şükür ile Rezzak'ından sual ve dua ne kadar nâfi' ve tiryak gibi iki ilâç olduğunu ve Kur'an'ı dinlemek, hükmüne **inkıyad etmek**, namazı kılmak, kebairi terk etmek ebedü'l-âbâd yolculuğunda ne kadar mühim, **değerli**, revnaktar bir bilet, bir zâd-ı âhîret, bir nur-u kabir olduğunu anlamak istersen şu temsilî hikâyeciğe bak, dinle:

Bir zaman bir asker, meydan-ı harp ve **imtihanda**, kâr ve zarar deveranında pek **müthiş** bir vaziyete düşer.

Şöyle ki: Sağ ve sol iki tarafından dehşetli derin iki yara ile **yaralı** ve arkasında cesim bir arslan, ona saldırmak için bekliyor **gibi** duruyor.

Ve gözü önünde bir **darağacı** dikilmiş, bütün sevdiklerini asıp **mahvediyor**, onu da bekliyor.

Hem bu hali ile beraber uzun bir yolculuğu var, *nefyediliyor*.

O bîçare, şu dehşet içinde **meyusane düşünürken** sağ cihetinde Hızır gibi bir hayırhah, nurani bir zat peyda olur.

Ona der: "*Meyus olma*. Sana iki **tılsım** verip öğreteceğim.

Güzelce istimal etsen o arslan, sana **musahhar** bir at olur.

Hem o **darağacı**, sana keyif ve tenezzüh için hoş bir **salıncağa** döner.

Hem sana iki ilâç vereceğim. Güzelce istimal etsen o iki **müteaffin** yaraların, iki güzel **kokulu** Gül-ü Muhammedî aleyhissalâtü vesselâm denilen latif çiçeğe inkılab ederler.

Hem sana bir bilet vereceğim. Onunla, uçar gibi bir senelik bir yolu, bir günde kesersin.

İşte eğer inanmıyorsan **bir parça tecrübe et**. Tâ doğru olduğunu anlayasın."

Hakikaten bir parça tecrübe etti, doğru olduğunu **tasdik etti**.

Yes, I, that is, this unfortunate Said, affirm it too. For I experimented and saw it was **absolutely** true.

Some time later he saw a **sly**, debauched-looking man, cunning as the **Devil**, coming from the left bringing with him much ornamented finery, decorated pictures and fantasies, and many **intoxicants**.

#54

He stopped before the soldier, and said: "Hey, come on, my friend! Let's go and drink and **make merry**."

We can look at these pictures of beautiful girls, listen to the music, and eat this tasty food."

Then he asked him: "What is it you are reciting under your breath?"

"**A talisman**," came the reply.

"Stop that **incomprehensible** nonsense! Let's not spoil our present fun!"

And he asked a second question: "What is that you have in your hand?"

"Some medicine," the soldier replied.

"Throw it away! You are healthy, there is nothing wrong with you. It is the time of cheer."

And he asked: "What is that piece of paper with five marks on it?"

"It is a ticket and a **rations** card."

"Oh, **tear** them up!", the man said. "What need do we have of a journey this beautiful spring?"

#55

He tried to **persuade** him with every sort of **wile**, and the poor soldier was even a bit persuaded. Yes, man can be deceived. I was deceived by just such cunning deceptions.

Suddenly from the right came a voice like **thunder**.

"Beware!", it said. "Do not be deceived! Say to that trickster:

'If you have the means to kill the lion behind me, remove the gallows from before me, **repulse** the things wounding my right and my left, and **prevent** the journey in front of me, then come on and do so! Show that you can and let us see it!

Then say, come on, let's go and enjoy ourselves.

Otherwise be silent!' In the same way, let as that Khidr-like God-inspired man have his say."

O my soul, which laughed in its youth and now **weeps** at its laughter!

Know that the **unfortunate** soldier is you, and man. The lion is **the appointed hour**.

#56

Evet ben, yani şu bîçare Said dahi bunu tasdik ederim. Çünkü biraz tecrübe ettim, **pek** doğru gördüm.

Bundan sonra birden gördü ki sol cihetinden **şeytan** gibi **dessas**, ayyaş, aldatici bir adam; çok ziynetler, süslü suretler, fantezîyeler, **müskirler** beraber olduğu halde geldi.

Karşısında durdu, ona dedi: — Hey arkadaş! Gel gel, beraber işret edip **keyfedelim**.

Şu güzel kız suretlerine bakalım. Şu hoş şarkıları dinleyelim. Şu tatlı yemekleri yiyelim.

Sual: Hâ hâ, nedir ağzında gizli okuyorsun?

Cevap: **Bir tılsım**.

— Bırak şu **anlaşılmaz** işi. Hazır keyfimizi bozmayalım.

S- Hâ, şu ellerindeki nedir?

C- Bir ilâç.

— At şunu. Sağlamsın. Neyin var? Alkış zamanıdır.

S- Hâ, şu beş nişanlı kâğıt nedir?

C- Bir bilet. Bir **tayinat** senedi.

— **Yurt** bunları. Şu güzel bahar mevsiminde yolculuk bizim nemize lâzım, der.

Her bir **desise** ile onu **iknaa** çalışır. Hattâ o bîçare, ona biraz meyleder. Evet, insan aldanır. Ben de öyle bir **dessasa** aldandım.

Birden sağ cihetinden **ra'd** gibi bir ses gelir. Der: "Sakın aldanma. Ve o **dessasa** de ki:

Eğer arkamdaki arslanı öldürüp önümdeki darağacını kaldırıp sağ ve solumdaki yaraları **def'edip** peşimdeki yolculuğu **menedecek** bir çare sende varsa bulursan; haydi yap, göster, görelim.

Sonra de: Gel keyfedelim. **Yoksa** sus hey sersem! Tâ Hızır gibi bu zat-ı semavî, dediğini desin."

İşte ey gençliğinde gülmüş, şimdi güldüğüne **ağlayan** nefsim!

Bil: O **bîçare** asker ise sensin ve insandır. Ve o arslan ise **eceldir**.

As for the gallows, it is death, decline, and separation, through which, in the **alternation** of night and day, all friends **bid farewell** and are lost.

Of the two wounds, one is man's infinite and troublesome **impotence**, while the other is his **grievous** and boundless **poverty**.

The exile and journey is the long journey of examination which passes from the world of spirits through the **womb** and childhood to old age; through the world and the grave and *the intermediate realm*, to the **resurrection** and the Bridge of Sirat.

As for the two **talismans**, they are belief in Almighty God and the **hereafter**.

Yes, through the second **sacred** talisman, death takes on the form of a mastered horse, a steed to take believing man from the prison of this world to the gardens of Paradise and the **presence** of the Most Merciful One.

It is because of this that **the wise** who have seen death's **reality** have loved it. They have wanted it before it came.

#57

And through the talisman of belief in God, the passage of time, which is decline and separation, death and decease and the gallows,

takes on the form of the **means** to observe and contemplate with perfect pleasure the miracles of the All-Glorious Maker's various, multicoloured, ever-renewed embroideries, *the wonders of His power*, and the **manifestations** of His mercy.

Yes, when mirrors reflecting the colours of the sun's light are changed and **renewed**, and the images of the cinema changed, better, more beautiful **scenes** are formed.

As for the two medicines, one is trusting in God and patience, and the other is relying on the power of one's Creator and having confidence in His wisdom. Is that the case?

Indeed it is. What fear can a man have, who, through the certificate of his impotence, relies on a Monarch of the World with the power to command: "**Be!**" and it is.

9 Qur'an, 2:117, etc.

For in the face of the worst calamity, he says: **Verily, to God do we belong, and verily to Him is our return,**

10 Qur'an, 2:156.

#58

and places his trust in his Most Compassionate Sustainer *with utmost contentment of heart*.

A person with knowledge of God **takes pleasure** from impotence, from fear of God. Yes, there is pleasure in **fear**.

Ve o darağacı ise ölüm ve zeval ve firak ki gece gündüzün **dönmesinde** her dost **veda eder**, kaybolur.

Ve o iki yara ise birisi müz'îç ve hadsiz bir **acz-i beşerî**; diğeri **elîm**, nihayetsiz bir **fakr**-ı insanîdir.

Ve o **nefiy** ve yolculuk ise âlem-i ervahtan, **rahm-ı maderden**, sabavetten, ihtiyarlıktan, dünyadan, kabirden, *berzahtan*, **haşirden**, sıratın geçeri bir uzun sefer-i imtihandır.

Ve o iki **tılsım** ise Cenab-ı Hakk'a iman ve **âhirete** imandır.

Evet, şu **kudsi** tılsım ile ölüm; insan-ı mü'mini, zindan-ı dünyadan bostan-ı cinana, **huzur-u Rahman'a** götüreren bir musahhar at ve burak suretini alır.

Onun içindir ki ölümün **hakikatini** gören **kâmil insanlar**, ölümü sevmişler, daha ölüm gelmeden ölmek istemişler.

Hem zeval ve firak, memat ve vefat ve darağacı olan mürur-u zaman, o iman tılsımı ile

Sâni'-i Zülcelal'in taze taze, renk renk, çeşit çeşit mu'cizat-ı nakşını, *havarık-ı kudretini*, **tecelliyat**-ı rahmetini, kemal-i lezzetle seyir ve temaşaya **vasıta** suretini alır.

Evet, Güneş'in nurundaki renkleri gösteren âyinelerin tebeddül edip **tazelenmesi** ve sinema perdelerinin değişmesi, daha hoş daha güzel **manzaralar** teşkil eder.

Ve o iki ilâç ise biri sabır ile tevekküldür. Hâlık'ın kudretine istinad, hikmetine itimattır. Öyle mi?

Evet, "**Emr-i kün feyekûn**" e mâlik bir Sultan-ı Cihan'a acz tezkeresiyle istinad eden bir adamın ne pervası olabilir?

Zira en müthiş bir musibet karşısında

إِنَّا لِلَّهِ وَأَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

deyip

itminan-ı kalp ile Rabb-i Rahîm'ine itimat eder.

Evet ârif-i billah, aczden, mehafetullahtan **telezzüz eder**. Evet, **havfta** lezzet vardır.

If a twelve-month baby was sufficiently intelligent and it was asked him: "What is most pleasurable and sweetest for you?",

he might well say: "To realize my powerlessness and helplessness, and fearing my mother's gentle **smack** to at the same time take refuge in her tender **breast**."

But the **compassion** of all mothers is but a **flash** of the **manifestation** of Divine mercy.

It is for this reason that **the wise** have found such pleasure in impotence and fear of God,

vehemently declaring themselves to be free of any strength and power, and have **taken refuge in** God through their powerlessness.

They have made powerlessness and fear an **intercessor** for themselves.

The second medicine is thanks and **contentment**, and **entreaty** and supplication, and **relying on** the mercy of the All-Compassionate Provider. Is that so?

#59

Yes, for how can poverty, want and need be painful and **burdensome** for a guest of an All-Generous and Munificent One Who makes the whole face of the earth a table of **bounties** and the spring a **bunch** of flowers, and Who places the flowers on the table and scatters them over it?

Poverty and need take on the form of a pleasant **appetite**.

The guest tries to increase his **poverty** in the same way he does his appetite.

It is because of this that the wise have taken **pride** in want and poverty. But **beware**, do not misunderstand this!

It means to be aware of one's poverty before God and to **beseech** Him,

not to **parade** poverty before the people and assume the **air** of a **beggar**.

As for the ticket and **voucher**, it is to perform the religious duties, and **foremost** the prescribed prayers, and to give up serious sins. Is that so?

#60

Yes, it is, for according to the **consensus** of those who observe and have knowledge of the Unseen and those who uncover the mysteries of creation,

the provisions, light, and steed for the long, dark road to post-eternity may only be obtained through **complying** with the commands of the Qur'an and **avoiding** what it **prohibits**.

Science, **philosophy**, and art are worth nothing on that road. Their light reaches only **as far as** the door of the grave.

Eğer bir yaşındaki bir çocuğun akli bulunsa ve ondan sual edilse: "En leziz ve en tatlı haletinin nedir?"

Belki diyecek: "Aczimi, zaafımı **anlayıp** validemin tatlı **tokadından** korkarak yine validemin şefkatli **sinesine** sığındığım halettir."

Halbuki bütün validelerin **şefkatleri** ancak bir **lem'a-i tecelli-i** rahmettir.

Onun içindir ki **kâmil insanlar**, aczde ve havfullahta öyle bir lezzet bulmuşlar ki

kendi havl ve kuvvetlerinden **şiddetle** teberri edip Allah'a acz ile **sığınmışlar**.

Aczi ve havfı, kendilerine **şefaatçi** yapmışlar.

Diğer ilâç ise şükür ve **kanaat** ile **talep** ve dua ve Rezzak-ı Rahîm'in rahmetine **itimattır**. Öyle mi?

Evet, bütün yeryüzünü bir sofraya **nimet** eden ve bahar mevsimini bir çiçek **destesi** yapan ve o sofranın yanına koyan ve üstüne serpen bir Cevvad-ı Kerîm'in misafirine fakr u ihtiyaç, nasıl elîm ve **ağır** olabilir?

Belki fakr u ihtiyacı, hoş bir **iştihâ** suretini alır.

İştihâ gibi **fakrın** tezyidine çalışır.

Onun içindir ki kâmil insanlar, fakr ile **fahretmişler**. **Sakın** yanlış anlama!

Allah'a karşı fakrını hissedip **yalvarmak** demektir.

Yoksa fakrını halka **gösterip dilencilik vaziyetini** almak demek değildir.

Ve o bilet, **senet** ise **başta** namaz olarak eda-i feraiz ve terk-i kebairdir. Öyle mi?

Evet, bütün ehl-i ihtisas ve müşahedenin ve bütün ehl-i zevk ve keşfin **ittifakıyla**

o uzun ve karanlıklı ebedü'l-âbâd yolunda zâd ü zahîre, ışık ve burak ancak Kur'an'ın evamirini **imtisal** ve **nevahisinden içtinab** ile elde edilebilir.

Yoksa **fen** ve **felsefe**, sanat ve hikmet, o yolda beş para etmez. Onların ışıkları, kabrin kapısına **kadardır**.

And so, O my lazy soul! How little and light and easy it is to **perform** the five daily prayers and **give up** the seven *deadly sins!*

If you have the faculty of reason and it is not **corrupted**, understand how important and extensive are their results, fruits, and **benefits!**

Say to the Devil and that man who were encouraging you to indulge in vice and dissipation:

“If you have the means to kill death, and cause decline and **transience** to **disappear** from the world,

İşte ey tembel nefsim! Beş vakit namazı **kılmak**, *yedi kebare* **terk etmek**, ne kadar az ve rahat ve hafiftir.

Neticesi ve meyvesi ve **faydası** ne kadar çok, mühim ve büyük olduğunu, aklın varsa **bozulmamış** ise anlarsın.

Ve fık ve sefahete seni teşvik eden şeytana ve o adama dersin:

Eğer ölümü öldürüp **zevali** dünyadan **izale etmek**

www.risaleglobal.com

and **remove** poverty and impotence from man, and close the door of the **grave**, then tell us and let us hear it! **Otherwise**, be silent!

The Qur'an reads the **universe** in the **vast mosque** of creation. Let us listen to it.

Let us **be illuminated** with that light. Let us act according to its guidance. And let us recite it constantly.

Yes, the Qur'an is the word. That is what they say of it.

It is the Qur'an which is the truth and comes from the Truth and says the truth and shows the truth and *spreads luminous wisdom...*"

O God! Illuminate our hearts with the light of belief and the Qur'an.

O God! Enrich us with the need of You and do not impoverish us with the lack of need of You. Make us free of our own strength and power, and cause us to take refuge in Your strength and power. Appoint us among those who place their trust in You, and do not entrust us to ourselves. Protect us with Your protection. Have mercy on us and have mercy on all believing men and women. And grant blessings and peace to our Master Muhammad, Your Servant and Prophet, Your Friend and Beloved, the Beauty of Your Dominion and the Sovereign of Your Art, the Essence of Your Favour and the Sun of Your Guidance, the Tongue of Your Proof and the Exemplar of Your Mercy, the Light of Your Creation and the Glory of Your Creatures, the Lamp of Your Unity in the Multiplicity of Your Creatures and the Discloser of the Talisman of Your Beings, the Herald of the Sovereignty of Your Dominicality and the Announcer of those things pleasing to You, the Proclaimer of the Treasuries of Your Names and the Instructor of Your Servants, the Interpreter of Your Signs and the Mirror of the Beauty of Your Dominicality, the Means of witnessing You and bearing witness to You, Your Beloved and Your Messenger whom You sent as a Mercy to All the Worlds, and to all his Family and Companions, and to his brothers among the prophets and messengers, and to Your angels and to the righteous among Your servants. AMEN. * * *

ve aczi ve fakrı, beşerden **kaldırıp kabir** kapısını kapamak çaresi varsa söyle dinleyelim. **Yoksa** sus.

Kâinat **mescid-i kebirinde** Kur'an **kâinatı** okuyor. Onu dinleyelim.

O nur ile **nurlanalım**, hidayetiyle amel edelim ve onu vird-i zeban edelim.

Evet, söz odur ve ona derler.

Hak olup Hak'tan gelip Hak diyen ve hakikati gösteren ve **nurani hikmeti neşreden** odur.

اللَّهُمَّ نَوِّرْ قُلُوبَنَا بِنُورِ الْإِيمَانِ وَالْقُرْآنِ

اللَّهُمَّ اغْنِنَا بِالْإِفْتِقَارِ إِلَيْكَ وَلَا تَفْقُرْنَا بِالْإِسْتِغْنَاءِ
عَنْكَ تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مِنْ حَوْلِنَا وَ قُوَّتِنَا وَ التَّجَنُّنَا إِلَى
حَوْلِكَ وَ قُوَّتِكَ فَاجْعَلْنَا مِنَ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ وَ
لَا تَكِلْنَا إِلَى أَنْفُسِنَا وَاحْفَظْنَا بِحِفْظِكَ وَارْحَمْنَا وَارْحَمِ
الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ صَلِّ وَ سَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
عَبْدِكَ وَ نَبِيِّكَ وَ صَفِيِّكَ وَ خَلِيلِكَ وَ جَمَالِ مُلْكِكَ وَ
مَلِيكَ صُنْعِكَ وَ عَيْنِ عِنَايَتِكَ وَ شَمْسِ هِدَايَتِكَ وَ
لِسَانِ حُجَّتِكَ وَ مِثَالِ رَحْمَتِكَ وَ نُورِ خَلْقِكَ وَ شَرَفِ
مَوْجُودَاتِكَ وَ سِرَاجِ وَحَدِيثِكَ فِي كَثْرَةِ مَخْلُوقَاتِكَ وَ
كَاشِفِ طَلْسِمِ كَائِنَاتِكَ وَ دَلَالِ سُلْطَنَةِ رُبُوبِيَّتِكَ وَ مُبَلِّغِ
مَرْضِيَّاتِكَ وَ مُعَرِّفِ كُنُوزِ أَسْمَائِكَ وَ مُعَلِّمِ عِبَادِكَ وَ
تَرْجُمَانِ آيَاتِكَ وَ مِرْآتِ جَمَالِ رُبُوبِيَّتِكَ وَ مَدَارِ شُهُودِكَ وَ
إِشْهَادِكَ وَ حَبِيبِكَ وَ رَسُولِكَ الَّذِي أَرْسَلْتَهُ رَحْمَةً
لِلْعَالَمِينَ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ وَ عَلَى إِخْوَانِهِ مِنْ
النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ عَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَ عَلَى
عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ آمِينَ ***

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
God, there is no god but He, the Ever-Living, the
Self-Subsistent.11

11 Qur'an, 3:2; 2:255.

Verily, the religion before God is Islam.12

12 Qur'an, 3:19.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

If you want to understand this world, and man's spirit
within the world, and the nature and value of **religion** for
man, and how the world is a **prison** if there is no *True
Religion*,

and that without religion man becomes the most
miserable of creatures, and that it is **O God!** and, **There is
no god but God** that solve this world's talisman and
deliver the human spirit from darkness, then listen to and
consider this comparison:

#64

Long ago, two brothers **set off** on a long **journey**.

They continued on their way until the road **forked**.

At the fork they saw a serious-looking man and asked
him: "Which road is good?" He told them:

"On the road to the right one is **compelled** to **comply**
with the law and order, but within that **hardship** is *security*
and happiness.

However, on the left-hand road there is freedom and no
restraint, but within its **freedom** lie danger and
wretchedness.

Now, the **choice** is yours!" After listening to this, saying, **I
place my trust in God**,13 the brother with a good
character took the right road and conformed to the **order**
and **regulations**.

13 Qur'an, 11:56

The other brother, who was *immoral* and a **layabout**,
chose the road to the left just for the lack of restrictions.

#65

With our imaginations, we shall follow this man in his
situation, which was **apparently** easy but in reality
burdensome.

Thus, this man went up **hill** and down dale until he found
himself in a **desolate** wilderness.

He suddenly heard a **terrifying** sound and saw that a
great lion had come out of the forest and was about to
attack him. He **fled**.

He *came across* a waterless **well** sixty **yards** deep, and in
his fear jumped into it.

He **fell** half-way down it where his hands met a tree. He
clung on to it.

Şu dünya ve dünya içindeki ruh-u insanî ve insanda **dinin**
mahiyet ve kıymetlerini ve eğer *din-i hak* olmazsa dünya
bir **zindan** olması

ve dinsiz insan, en bedbaht mahluk olduğunu ve şu
âlemin tilsimini açan, ruh-u beşerîyi zulümden kurtaran
يَا اللَّهُ ve **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** olduğunu anlamak istersen şu
temsili hikâyeciğe bak, dinle:

Eski zamanda iki kardeş, uzun bir **seyahate** beraber
gidiyorlar.

Gitgide tâ yol **ikileşti**.

O iki yol başında ciddi bir adamı gördüler. Ondan
sordular: "Hangi yol iyidir?" O dahi onlara dedi ki:

"Sağ yolda kanun ve nizama **tebaiyet mecburiyeti**
vardır. Fakat o **külfet** içinde bir *emniyet* ve saadet vardır.

Sol yolda ise serbestiyet ve hürriyet vardır. Fakat o
serbestiyet içinde bir tehlike ve **şekavet** vardır.

Şimdi **intihab**daki ihtiyar sizdedir." Bunu dinledikten
sonra güzel huylu kardeş sağ yola **تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ** deyip
gitti ve **nizam** ve **intizama** tebaiyeti kabul etti.

Ahlâksız ve **serseri** olan diğer kardeş, sırf serbestlik için sol
yolu tercih etti.

Zahiren hafif, manen **ağır vaziyette** giden bu adamı
hayalen takip ediyoruz:

İşte bu adam, dereden **tepeden** aşır gitgide tâ **hâli** bir
sahraya girdi.

Birden **müthiş** bir sadâ işitti. Baktı ki dehşetli bir arslan,
meşelikten çıkıp ona hücum ediyor. O da **kaçtı**.

Tâ altmış **arşın** derinliğinde susuz bir **kuyuya** *rast geldi*.
Korkusundan kendini içine attı.

Yarısına kadar **düşüp** elleri bir ağaca rast geldi, **yapıştı**.

The tree, which was **growing out of** the walls of the well, had two **roots**.

Two **rats**, one white and one black, were **attacking** and gnawing through them.

He looked up and saw that the lion was waiting at the top of the well like a **sentry**.

He looked down and saw a **ghastly dragon**.

#66

It **raised** its head and drew it close to his foot thirty yards **above**. Its mouth was as big as the mouth of the well.

Then he looked at the well's walls and saw that **stinging**, poisonous **vermin** had gathered round him.

He looked up at the mouth of the well and saw a **fig-tree**.

But it was not an ordinary tree; it bore the fruit of many different trees, from **walnuts** to **pomegranates**.

Thus, due to his lack of thought and foolishness, the man did not understand that this was not just some **ordinary matter**,

these things were not here by **chance**, and that there were mysterious **secrets** concealed in these **strange** beings.

And he did not **grasp** that there was someone very powerful directing them.

Now, although his heart, spirit, and mind were secretly weeping and wailing at this **grievous** situation, **his evil-commanding soul pretended** that

it was nothing; it closed its ears to the weeping of his heart and spirit, and **deceiving** itself, started to eat the tree's fruit as though it was in a garden.

#67

But some of the fruit were **poisonous** and **harmful**.

Almighty God says *in a Divine Hadith*: **I am according to how my servants think of Me**.

14 Bukhari, Tawhid, 15, 35; Muslim, Tawba, 1; Dhikr, 2, 19; Tirmidhi, Zuhd, 51; Da'wat, 131; Ibn Maja, Adab, 58; Darimi, Riqaq, 33; Musnad, ii, 251, 315, 391, 412, 445, 482, 516.

Thus, through his foolishness and lack of understanding, this unhappy man thought what he saw to be **ordinary** and the actual truth.

So that is the way he was **treated**, and is treated, and will be treated.

He neither dies so that he is saved from it, nor does he live - he is in such **torment**.

Kuyunun duvarında **göçermiş** olan o ağacın iki **kökü** var.

İki **fare**, biri beyaz biri siyah, o iki köke **musallat olup** kesiyorlar.

Yukarıya baktı, gördü ki arslan, **nöbetçi** gibi kuyunun başında bekliyor.

Aşağıya baktı, gördü ki **dehşetli** bir **ejderha**, içindedir.

Başını **kaldırmış**, otuz arşın **yukarıdaki** ayağına takarrüb etmiş. Ağız kuyu ağız gibi geniştir.

Kuyunun duvarına baktı, gördü ki **ısırcı** muzır **haşerat**, etrafını sarmışlar.

Ağacın başına baktı, gördü ki bir **incir ağacıdır**.

Fakat hârîka olarak muhtelif çok ağaçların meyveleri, **cevizden nara** kadar başında yemişleri var.

İşte şu adam, sû-i fehminden, akılsızlığından anlamıyor ki bu **âdi bir iş** değildir.

Bu işler **tesadüfî** olamaz. Bu **acib** işler içinde garib **esrar** var.

Ve pek büyük bir işleyici var olduğunu **intikal** etmedi.

Şimdi bunun kalbi ve ruh ve aklı, şu **elîm** vaziyetten gizli feryad u figan ettikleri halde; **nefs-i emmaresi**, güya bir şey yokmuş **gibi** tecahül edip

ruh ve kalbin ağlamasından kulağını kapayıp kendi kendini **aldatarak** bir bahçede bulunuyor gibi o ağacın meyvelerini yemeye başladı.

Halbuki o meyvelerin bir kısmı **zehirli** ve **muzır** idi.

Bir hadîs-i kudside Cenab-ı Hak buyurmuş: **أَنَا عِنْدَ ظَنِّ**

عَبْدِي بِي Yani "Kulum beni nasıl tanırsa onunla öyle muamele ederim."

İşte bu bedbaht adam, sû-i zan ile ve akılsızlığı ile, gördüğünü **âdi** ve ayn-ı hakikat telakki etti ve

öyle de **muamele** gördü ve görüyor ve görecek.

Ne ölüyor ki kurtulsun, ne de yaşıyor, böylece **azap** çekiyor.

Now we shall leave this **ill-omened** man in his torment and return, so that we may consider the **situation** of the other brother.

This fortunate and intelligent person went on his way, but he **suffered** no **distress** like his brother.

#68

For, *due to* his **fine morals**, he thought of good things and **imagined** good things.

Everything was friendly and familiar to him. And he did not suffer any difficulty and hardship like his brother,

for he knew the **order** and followed it. He found it easy. He went on his way freely and in **peace** and security.

Then he came across a garden in which were both lovely flowers and fruits, and, since it was not looked after, rotting and filthy things.

His brother had also entered such a garden, but he had noticed and **occupied** himself with the **filthy** things

and they had turned his stomach, so he had left it and moved on without being able to **rest** himself.

But this man acted according to the **rule**, 'look on the *good side of everything*,' and had paid no attention to the **rotting** things.

#69

He had **benefited** a lot from the good things, and taking a good rest, he had left and gone on his way.

Later, also like the first brother, he had entered a **vast desert**, and had suddenly heard the roar of a lion which was attacking him.

He was frightened, but not as much as his brother.

For, because of his good thoughts and positive attitude, he thought to himself: "This desert has a **ruler**, and it is possible that this lion is a **servant** under the ruler's command," and found **consolation**.

But he still fled until he *came across* an empty well sixty yards **deep**. He **threw** himself into it.

Like his brother, his hand **clasped** a tree half-way down and he **remained suspended** in the air.

He looked and saw two animals gnawing through the tree's two **roots**.

He looked up and saw the lion, and looked down and saw the dragon.

#70

Just like his brother he was seeing a most **strange** situation.

He was **terrified** like him, but his **terror** was a thousand times less than his brother's.

Biz de şu **meş'umu**, bu azapta bırakıp döneceğiz tâ öteki kardeşin **halini** anlayacağız.

İşte şu mübarek akıllı zat gidiyor. Fakat biraderi gibi **sıkıntı çekmiyor**.

Çünkü **güzel ahlâklı olduğundan** güzel şeyleri düşünür, güzel **hülyalar eder**.

Kendi kendine ünsiyet eder. Hem biraderi gibi zahmet ve meşakkat çekmiyor.

Çünkü **nizamı** bilir, tebaiyet eder, teshilat görür. **Asayiş** ve emniyet içinde serbest gidiyor.

İşte bir bahçeye rast geldi. İçinde hem güzel çiçek ve meyveler var. Hem bakılmadığı için murdar şeyler de bulunuyor.

Kardeşi dahi böyle birisine girmişti. Fakat **murdar** şeylere dikkat edip **meşgul olmuş**,

midesini bulandırmış. Hiç **istirahat** etmeden çıkıp gitmişti.

Bu zat ise "*Her şeyin iyisine bak.*" **kaidesiyle** amel edip **murdar** şeylere hiç bakmadı.

İyi şeylerden iyi **istifade etti**. Güzelce istirahat ederek çıkıp gidiyor.

Sonra gitgide bu dahi evvelki biraderi gibi bir **sahra-i azîmeye** girdi. Birden hücum eden bir arslanın sesini işitti.

Korktu fakat biraderi kadar korkmadı.

Çünkü hüsn-ü zannıyla ve güzel fikriyle "Şu sahranın bir **hâkimi** var. Ve bu arslan, o hâkimin taht-ı emrinde bir **hizmetkâr** olması ihtimali var." diye düşünüp **teselli** buldu.

Fakat yine kaçtı. Tâ altmış arşın **derinliğinde** bir susuz kuyuya *rast geldi*, kendini içine **attı**.

Biraderi gibi ortasında bir ağaca eli **yapıştı**, havada **muallak kaldı**.

Baktı iki hayvan, o ağacın iki **kökünü** kesiyorlar.

Yukarıya baktı arslan, aşağıya baktı, bir ejderha gördü.

Aynı kardeşi gibi bir **acib** vaziyet gördü.

Bu dahi **tedehhüş etti**. Fakat kardeşinin **dehşetinden** bin derece hafif.

For his *good morals* had given him good thoughts, and good thoughts show the good **side** of everything.

So, because of this, he thought as follows: "These strange happenings are **connected** to each other.

Also it seems that they are acting in accordance with a **command**.

In which case, these matters contain a **talisman**. Yes, everything is happening at the command of a hidden ruler.

Therefore, I am not alone; the hidden ruler is watching me, he is *testing* me,

he is **impelling** me somewhere for some **purpose**, and **inviting** me there.

A curiosity arising from this pleasant fear and these agreeable thoughts prompt me to say:

Çünkü *güzel ahlâkı*, ona güzel fikir vermiş ve güzel fikir ise ona her şeyin güzel **cihetini** gösteriyor.

İşte bu sebepten şöyle düşündü ki: Bu acib işler, birbiriyle **alâkadar**dır.

Hem bir **emir** ile hareket ederler gibi görünüyor.

Öyle ise bu işlerde bir **tılsım** vardır. Evet, bunlar, bir gizli hâkimin emriyle dönerler.

Öyle ise ben yalnız değilim, o gizli hâkim bana bakıyor; beni *tecrübe ediyor*,

bir **maksat** için beni bir yere **sevk edip davet ediyor**.

Şu tatlı korku ve güzel fikirden bir merak neş'et eder ki:

www.risaleglobal.com

I wonder who it is that is testing me, wants to make himself known, and is **impelling** me for some **purpose** on this **strange** road.”

Then, love for the owner of the **talisman** **arose** out of the desire to know him, and from that love arose the *desire* to solve the talisman.

And from that desire arose the will to acquire good **qualities** which would **please** and **gratify** the talisman’s owner.

Then he looked at the tree and saw it was a *fig-tree*, but it was bearing the fruits of thousands of trees.

So then all his **fear** left him, for he understood that for *certain* the fig-tree was a list, an **index**, an **exhibition**.

The hidden ruler must have attached **samples** of the fruits in the garden to the tree through a **miracle** and with a talisman,

and must have *adorned* the tree in a way that would point to each of the foods he had **prepared** for his guests.

For there is no other way a **single** tree could **produce** the fruits of thousands of different trees.

#72

Then he began to **entreat** that he would be **inspired** with the key to the talisman. He called out: “O ruler of this place!

I have happened upon you and I **take refuge with** you. I am your **servant** and I want to please you. I am searching for you.”

After he had made this **supplication**, the walls of the well **suddenly parted**, and a door opened onto a *wonderful*, pleasant, quiet garden.

Indeed, the dragon’s mouth was **transformed into** the door, and both it and the lion took on the forms of two servants; they **invited** him to enter.

The lion even became a **docile** horse for him.

O my lazy soul! And O my **imaginary** friend! Come! Let us **compare** the position of these two brothers

so that we can see how good comes of good and **evil** comes of evil. Let us find out.

#73

Look, the unhappy traveller on the left road is all the time **trembling** with fear waiting to enter the dragon’s mouth,

while the **fortunate** one is **invited** into a blooming, *splendid* garden full of fruit.

And the unfortunate one’s heart is being pounded by an awful **terror** and grievous fear,

Acaba beni tecrübe edip kendini bana tanıttırmak isteyen ve bu **acib** yol ile bir **maksada sevk eden** kimdir?

Sonra, tanımak merakından **tılsım** sahibinin muhabbeti **neş’et etti** ve şu muhabbetten, tılsımı açmak *arzusu* neş’et etti

ve o arzudan, tılsım sahibini **razı edecek** ve **hoşuna gidecek** bir güzel **vaziyet** almak iradesi neş’et etti.

Sonra ağacın başına baktı, gördü ki *incir ağacıdır*. Fakat başında, binlerle ağacın meyveleri vardır.

O vakit bütün bütün **korkusu** gitti. Çünkü *kat’î* anladı ki bu incir ağacı, bir listedir, bir **fihristedir**, bir **sergidir**.

O mahfî hâkim, bağ ve bostanındaki meyvelerin **numunelerini**, bir tılsım ve bir **mu’cize** ile o ağaca takmış

ve kendi misafirlerine **ihzar ettiği** et’imeye birer işaret suretinde o ağacı *tezyin* etmiş olmalı.

Yoksa bir **tek** ağaç, binler ağaçların meyvelerini **vermez**.

Sonra **niyaza** başladı. Tâ tılsımın anahtarı ona **ilham** oldu. Bağırды ki: “Ey bu yerlerin hâkimi!

Senin bahtına düştüm. Sana **dehalet ediyorum** ve sana **hizmetkârim** ve senin rızanı istiyorum ve seni arıyorum.”

Ve bu **niyazdan** sonra, **birden** kuyunun duvarı **yarılıp şahane**, nezih ve güzel bir bahçeye bir kapı açıldı.

Belki ejderha ağzı, o kapıya **inkılab etti** ve arslan ve ejderha, iki hizmetkâr suretini giydiler ve onu içeriye **davet ediyorlar**.

Hattâ o arslan, kendisine **musahhar** bir at şekline girdi.

İşte ey tembel nefsim ve ey **hayalî** arkadaşım! Geliniz, bu iki kardeşin vaziyetlerini **muvazene** edelim.

Tâ iyilik, nasıl iyilik getirir ve **fenalık**, nasıl fenalık getirir; görelim, bilelim.

Bakınız, sol yolun bedbaht yolcusu, her vakit ejderhanın ağzına girmeye muntazırdır, **titriyor**.

Ve şu **bahtiyar** ise meyvedar ve **revnaktar** bir bahçeye **davet** edilir.

Hem o bedbaht, elîm bir **dehşette** ve azîm bir korku içinde kalbi parçalanıyor.

while the fortunate one *is gazing at and observing* **strange** things as a **delightful** lesson, with a pleasant fear and loving **knowledge**.

Also the **miserable** one is *suffering* torments in **desolation**, **despair**, and loneliness,

while the fortunate one is enjoying himself, full of **hope**, **longing**, and a sense of belonging.

Furthermore, the unfortunate one sees himself as a **prisoner** **subject to** the attacks of **wild** beasts,

while the fortunate one is an **honoured** guest who is on friendly terms and **enjoying** himself with the strange servants of his generous host.

Also the unhappy one is **hastening** his **torments** by indulging in fruits which are *apparently* delicious but in fact **poisonous**.

For the fruits are samples; there is **permission** to **taste** them so as to seek the originals and become *customers* for them, but there is no permission to **devour** them like an animal.

#74

But the fortunate one tastes them and understands the **matter**; he **postpones** eating them and takes pleasure in waiting.

Moreover, the unfortunate one is wronging himself.

Through his *lack of discernment*, he is making a truth and a situation which are as clear and **bright** as daylight into a dark and **oppressive** fear, into a **hellish** delusion.

He does not **deserve** **pity**, nor does he have the right to **complain** to anyone.

For example, if a person who is not satisfied with his favor at a pleasant **banquet** in a beautiful garden in summer among his friends makes himself drunk *through filthy intoxicants*,

then imagines himself hungry and naked in the middle of winter among wild animals and starts shouting out and crying, he does not **deserve** to be pitied; he is wronging himself,

#75

and he is **insulting** his friends by imagining them to be wild beasts. Thus, the unfortunate brother is like this.

But the fortunate one sees the truth. And the truth is good.

Through **perceiving** the beauty of the truth, the fortunate brother is being **respectful** *towards the perfection* the truth's owner. So he **deserves** his mercy.

Thus, the **mystery** of the Qur'anic **decree**: "Know that **evil is from yourself, and good is from God**" becomes clear.

Ve şu bahtiyar ise **leziz** bir ibret, tatlı bir havf, mahbub bir **marifet** içinde **garib** şeyleri *seyir ve temaşa ediyor*.

Hem o **bedbaht**, **vahşet** ve **meyusiyet** ve kimsesizlik içinde azap *çekiyor*.

Ve şu bahtiyar ise ünsiyet ve **ümit** ve **iştiyak** içinde tezellüz ediyor.

Hem o bedbaht, kendini **vahşi** canavarların hücumuna **maruz** bir **mahpus** hükmünde görüyor.

Ve şu bahtiyar ise bir **aziz** misafirdir ki misafiri olduğu Mihmandar-ı Kerîm'in acib hizmetkârları ile ünsiyet edip **eğleniyor**.

Hem o bedbaht *zahiren* leziz, manen **zehirli** yemişleri yemekle **azabını tacil ediyor**.

Zira o meyveler, numunelerdir, **tatmaya izin** var, tâ asıllarına talib olup *müşteri* olsun. Yoksa hayvan gibi **yutmaya** izin yoktur.

Ve şu bahtiyar ise tadar, **işi** anlar, yemesini **tehir eder** ve intizar ile tezellüz eder.

Hem o bedbaht, kendi kendine zulmetmiş.

Gündüz gibi güzel bir hakikati ve **parlak** bir vaziyeti, *basîretsizliği* ile kendisine muzlim ve **zulümatlı** bir evham, bir **cehennem** şekline getirmiş.

Ne **şefkate müstahaktır** ve ne de kimseden **şekvaya** hakkı vardır.

Mesela, bir adam, güzel bir bahçede, ahbablarının ortasında, yaz mevsiminde, hoş bir **ziyafet**teki keyfe kanaat etmeyip kendini *pis müskirlerle* sarhoş edip;

kendisini kış ortasında, canavarlar içinde aç, çıplak tahayyül edip bağırma ve ağlamaya başlasa, nasıl şefkate **lâyik** değil, kendi kendine zulmediyor.

Dostlarını canavar görüp **tahkir ediyor**. İşte bu bedbaht dahi öyledir.

Ve şu bahtiyar ise hakikati görür. Hakikat ise güzeldir.

Hakikatin hüsnünü **derk etmekle** hakikat sahibinin **kemaline hürmet** eder, rahmetine **müstahak olur**.

İşte "Fenâlığı kendinden, iyiliği Allah'tan bil." olan **hükm-ü Kur'anînin sırrı** zahir oluyor.

If you make a **comparison** of other differences in the same way, you will understand that *the evil-commanding soul* of the first brother has **prepared** a sort of hell for him,

while the good **intention**, good will, good character, and good thoughts of the other have allowed him to receive abundant bounty, experience true happiness and prosperity, and display shining **virtue**.

O my soul! And O you who is listening to this **story** together with my soul!

#76

If you do not want to be the unfortunate brother and want to be the fortunate one, listen to the Qur'an, obey its **decrees**, **adhere** to them, and act according to them.

If you have understood the truths in this comparison, you will be able to make them **correspond** to the truths of **religion**, the world, man, and belief in God.

I shall say the important ones, then you **deduce** the finer points yourself.

So, look! Of the two brothers, one is a *believing spirit* and a **righteous** heart.

The other is an unbelieving spirit and a **depraved** heart.

Of the two **roads**, the one to the right is the way of the Qur'an and belief in God, while the left one is the road of **rebellion** and **denial**.

The garden on the road is man's fleeting life in human **society** and *civilization*, where **good** and **evil**, and things good and bad and clean and dirty are found side by side.

The sensible person is he who acts according to the rule: 'Take what is **pleasant and clear**, and leave what is **distressing and turbid**,' and goes on his way with **tranquillity of heart**.

#77

As for the desert, it is the **earth** and this world. And the lion is death and *the appointed hour*.

The **well** is man's **body** and the time of his life, while its sixty-yard **depth** points to the normal *life-span* of sixty years.

And the tree is the **period** of life and the **substance** of life.

The two animals, one white and one **black**, are **night** and day.

The dragon is the road to **the Intermediate Realm** and *pavilion of the hereafter*, whose mouth is the **grave**.

But for the **believer**, that mouth is a door opening from a prison onto a garden.

Daha bunlar gibi sair farkları **muavazene** etsen anlayacaksın ki evvelkisinin *nefs-i emmaresi*, ona bir manevî cehennem **ihzar etmiş**.

Ve ötekisinin hüsn-ü **niyeti** ve hüsn-ü zannı ve hüsn-ü hasleti ve hüsn-ü fikri, onu büyük bir ihsan ve saadete ve parlak bir **fazilete** ve feyze mazhar etmiş.

Ey nefsim ve ey nefsimle beraber bu **hikâyeyi** dinleyen adam!

Eğer bedbaht kardeş olmak istemezsen ve bahtiyar kardeş olmak istersen, Kur'an'ı dinle ve **hükmüne** mutî ol ve ona **yapış** ve ahkâmıyla amel et.

Şu hikâye-i temsiliyede olan hakikatleri eğer fahmettin ise hakikat-i **dini** ve dünyayı ve insanı ve imanı ona **tabrik** edebilirsin.

Mühimlerini ben söyleyeceğim, incelerini sen kendin **istihraç et**.

İşte bak! O iki kardeş ise biri *ruh-u mü'min* ve kalb-i **salihtir**.

Diğeri, ruh-u kâfir ve kalb-i **fâsıktır**.

Ve o iki **tarîkten** sağ ise tarîk-i Kur'an ve imandır, sol ise tarîk-i **isyan** ve **küfrandır**.

Ve o yoldaki bahçe ise **cemiyet-i** beşeriye ve *medeniyet-i* insaniye içinde muvakkat hayat-ı içtimaiyedir ki **hayır** ve **şer**, iyi ve fena, temiz ve pis şeyler beraber bulunur.

Âkıl odur ki:

حُدِّ مَا صَفَا دَعَّ مَا كَدَّرُ

kaidesiyle amel eder,
selâmet-i kalp ile gider.

Ve o sahra ise şu **arz** ve dünyadır. Ve o arslan ise ölüm ve *eceldir*.

Ve o **kuyu** ise **beden-i** insan ve zaman-ı hayattır. Ve o altmış arşın **derinlik** ise *ömr-ü* vasatî ve *ömr-ü* galibî olan altmış seneye işarettir.

Ve o ağaç ise **müddet-i** ömür ve **madde-i** hayattır.

Ve o **siyah** ve beyaz iki hayvan ise **gece** ve gündüzdür.

Ve o ejderha ise ağzı **kabir** olan tarîk-i **berzahiye** ve *revak-i uhrevîdir*.

Fakat o ağız, **mü'min** için zindandan bir bahçeye açılan bir kapıdır.

As for the poisonous **vermin**, they are the **calamities** of this world.

But for the believer they are like *gentle Divine warnings* and **favours** of the Most Merciful One to prevent him slipping off into the sleep of **heedlessness**.

#78

The fruits on the tree are the **bounties** of this world which the Absolutely Generous One has made in the form of a list of the bounties of the hereafter,

and both as **examples** of them, and warnings, and **samples** inviting *customers* to the fruits of Paradise.

And the tree **producing** numerous different fruits despite being a single tree **indicate** the **seal** of the owner of the Eternally Besought One, to the stamp of Divine dominicality and *sovereignty*.

For 'to make everything from one thing,' that is, to make all **plants** and fruits from earth, and create all animals from a **fluid**,

and to create all the limbs and organs of animals from a **simple** food,

together with 'making everything one thing,' that is, arts like **weaving** a simple skin and making **flesh** particular to each animal from the great *variety* of foods that animals eat,

is an **inimitable** stamp and seal peculiar to the Ruler of Pre-Eternity and Post-Eternity, Who is the Single, Eternally-Besought One.

For sure, to make one thing everything, and everything one thing is a sign, a mark, **peculiar** to the Creator of all things, the One Powerful over all things.

#79

As for the talisman, it is the mystery of the purpose of creation which is solved through the mystery of belief.

And the key is **There is no god but God, and, God, there is no god but He, the Ever-Living, the Self-Subsistent**.

The dragon's mouth being transformed into the door into the garden is a sign that, although for the people of **misguidance** and *rebellion* the grave is a door opening,

in **desolation** and **oblivion**, onto a grave distressing as a dungeon and narrow as a dragon's stomach,

for the people of the Qur'an and belief, it is a door which opens from the prison of this world onto the **fields** of **immortality**,

from the arena of *examination* onto the gardens of Paradise, and from the **hardships** of life onto the mercy of the All-Merciful One.

Ve o **haşerat**-ı muzırıra ise **musibat**-ı dünyeviyedir.

Fakat mü'min için **gaflet** uykusuna dalmamak için *tatlı ikazat*-ı İlahiye ve **iltifat**-ı Rahmaniye hükmündedir.

Ve o ağaçtaki yemişler ise dünyevî **nimetlerdir** ki Cenab-ı Kerîm-i Mutlak, onları âhîret nimetlerine bir liste

hem ihtar edici hem **müşabihleri** hem cennet meyvelerine *müşterileri* davet eden **numuneler** suretinde yapmış.

Ve o ağacın birliğiyle beraber muhtelif başka başka meyveler **vermesi** ise kudret-i Samedaniyenin **sikkesine** ve rububiyet-i İlahiyenin hâtemine ve *saltanat*-ı uluhiyetin turrasına **işarettir**.

Çünkü "Bir tek şeyden her şeyi yapmak" yani bir topraktan bütün **nebatat** ve meyveleri yapmak, hem bir **sudan** bütün hayvanatı halk etmek,

hem **basit** bir yemekten bütün cihazat-ı hayvaniyeyi icad etmek;

bununla beraber "Her şeyi bir tek şey yapmak" yani zîhayatın yediği gayet *muhtelifü'l-cins* taamlardan o zîhayata bir **lahm**-ı mahsus yapmak, bir cild-i basit **dokumak** gibi sanatlar;

Zat-ı Ehad-i Samed olan Sultan-ı Ezel ve Ebed'in sikke-i hâssasıdır, hâtem-i mahsusudur, **taklit edilmez** bir turrasıdır.

Evet, bir şeyi her şey ve her şeyi bir şey yapmak; her şeyin Hâlık'ına **has** ve Kadir-i Külli Şey'e mahsus bir nişandır, bir âyettir.

Ve o tılsım ise sırr-ı iman ile açılan sırr-ı hikmet-i hilkattir

ve o miftah ise

يَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ dur.

Ve o ejderha ağzı bahçe kapısına inkılab etmesi ise işarettir ki kabir ehl-i **dalalet** ve *tuğyan* için

vahşet ve **nisyan** içinde, zindan gibi sıkıntılı ve bir ejderha batnı gibi dar bir mezara açılan bir kapı olduğu halde,

ehl-i Kur'an ve iman için zindan-ı dünyadan **bostan**-ı **bekaya**

ve meydan-ı *imtihan*dan ravza-i cinana ve **zahmet**-i hayattan rahmet-i Rahman'a açılan bir kapıdır.

The savage lion turning into a friendly **servant** and a **docile mount** is a sign that, although for the people of misguidance, death is a bitter, *eternal parting* from all their loved ones,

#80

and the **expulsion** from the *deceptive* paradise of this world and the entry in **desolation** and loneliness into the **dungeon** of the grave,

for the people of *guidance* and the Qur'an it is the **means** of **joining** all their old friends and beloved ones who have already departed for the next world,

and the means of entering their true **homeland** and *abode* of **everlasting** happiness.

It is an **invitation** to the **meadows** of Paradise from the prison of this world,

and a time to **receive** the **wage** bestowed out of the generosity of the Most Merciful and Compassionate One for *services* rendered to Him,

and a **discharge** from the **hardship** of the duties of life,

and a **rest** from the drill and **instruction** of worship and examination.

In Short: Whoever makes this **fleeting** life his **purpose** and **aim** is in fact in Hell even if *apparently* in Paradise.

Ve o vahşi arslanın dahi munis bir **hizmetkâra** dönmesi ve **musahhar** bir **at** olması ise işarettir ki mevt, ehl-i dalalet için bütün mahbubatından elîm bir *fırak-ı ebedîdir*.

Hem kendi cennet-i *kâzibe*-i dünyeviyesinden **ihraç** ve **vahşet** ve yalnızlık içinde **zindan**-ı mezara idhal ve hapis olduğu halde,

ehl-i *hidayet* ve ehl-i Kur'an için öteki âleme gitmiş eski dost ve ahbablarına **kavuşmaya vesiledir**.

Hem hakiki **vatanlarına** ve **ebedî makam**-ı saadetlerine girmeye vasıtaadır.

Hem zindan-ı dünyadan **bostan**-ı cinana bir **davettir**.

Hem Rahman-ı Rahîm'in fazlından kendi *hizmetine* mukabil **ahz**-ı **ücret** etmeye bir nöbettir.

Hem vazife-i hayat **külfetinden** bir **terhistir**.

Hem ubudiyet ve imtihanın **talim** ve talimatından bir **paydostur**.

Elhasıl: Her kim hayat-ı **fâniyeyi** esas **maksat** yapsa *zahiren* bir cennet içinde olsa da manen cehennemdedir.

www.risalegrubal.com

And whoever is turned in all seriousness towards *eternal life* **receives** the happiness of both worlds.

However difficult and **distressing** this world is for him, since he sees it as the waiting-room for Paradise, he **endures** it and *offers thanks* in **patience**...

O God! Appoint us among the people of happiness, safety, the Qur'an, and belief. Amen.

O God! Grant peace and blessings to our Master Muhammad, and to his Family and Companions, to the number of all the letters of the Qur'an formed in all its words, represented with the permission of the Most Merciful One in the mirrors of the air waves on the recital of each of those words by all the Qur'an's reciters from its first revelation to the end of time, and have mercy on us and on our parents, and have mercy on all believing men and women to the number of those words, through Your mercy, O Most Merciful of the Merciful. Amen. And All praise be to God, the Sustainer of All the Worlds. * * *

Ve her kim *hayat-ı bâkiyeye* ciddi müteveccih ise saadet-i dâreyne **mazhardır**.

Dünyası ne kadar fena ve **sıkıntılı** olsa da dünyasını, cennetin intizar salonu hükmünde gördüğü için hoş görür, **tahammül eder**, **sabır** içinde **şükreder**.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ وَالسَّلَامَةِ

وَالْقُرْآنِ وَالْإِيمَانِ آمِينَ

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ
بَعْدَ جَمِيعِ الْخُرُوفَاتِ الْمُتَشَكِّلَةِ فِي جَمِيعِ الْكَلِمَاتِ
الْمُتَمَثِّلَةِ بِإِذْنِ الرَّحْمَنِ فِي مَرَايَا تَمْوجَاتِ الْهَوَاءِ عِنْدَ
قِرَاءَةِ كُلِّ كَلِمَةٍ مِنَ الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ قَارِئٍ مِنْ أَوَّلِ التُّزْوِيلِ
إِلَى آخِرِ الزَّمَانِ وَارْحَمْنَا وَوَالِدَيْنَا وَارْحَمِ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ بَعْدَ دَهَائِهَا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ آمِينَ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

* * *

The Ninth Word

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate. So glorify God when you reach evening and when you rise in the morning; for all praise is His in the heavens and on earth, and towards the end of the day and when you have reached noon.

16 Qur'an, 30:17-18.

Brother! You ask me concerning the **wisdom** in the **specified** times of the five daily prayers.

I shall point out only one of the many instances of wisdom in the times.

Yes, like each of the times of prayer marks the start of an important **revolution**,

so also is each a mirror to Divine **disposal** of power and to the universal Divine bounties within that disposal.

Thus, more **glorification** and extolling of the All-Powerful One of Glory have been ordered

at those times, and more praise and thanks for all the innumerable bounties **accumulated** between each of the times, which is the meaning of the *prescribed* **prayers**.

Dokuzuncu Söz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ۖ
وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ

Ey birader! Benden, namazın şu **muayyen** beş vakte **hikmet**-i tahsisini soruyorsun.

Pek çok hikmetlerinden yalnız birisine işaret ederiz.

Evet, her bir namazın vakti, mühim bir **inkılab** başı olduğu gibi

azîm bir **tasarruf**-u İlahînin âyinesi ve o tasarruf içinde ihsanat-ı külliye-i İlahiyenin birer ma'kesi olduğundan,

Kadîr-i Zülcelal'e o vakitlerde daha ziyade **tesbih** ve tazim

ve hadsiz nimetlerinin iki vakit ortasında **toplanmış** yekûnüne karşı şükür ve hamd demek olan **namaza emredilmiştir**.

In order to understand a little this **subtle** and **profound** meaning, you should listen together with my own soul to the following five 'Points'.

FIRST POINT

The meaning of the prayers is the offering of glorification, praise, and thanks to **Almighty God**.

That is to say, uttering *Glory be to God* by word and action before God's glory and sublimity, it is to **hallow** and worship Him.

And declaring *God is Most Great* through word and act before His sheer **perfection**, it is to **exalt** and **magnify** Him.

And saying *All praise be to God* with the heart, **tongue**, and body, it is to offer thanks before His utter beauty.

That is to say, **glorification**, **exaltation**, and **praise** are like the *seeds* of the prayers.

That is why these three things are **present** in every part of the prayers, in all the **actions** and words.

It is also why these **blessed words** are each repeated thirty-three times after the prayers, in order to **strengthen** and **reiterate** the prayers' meaning.

#84

The meaning of the prayers is **confirmed** through these **concise summaries**.

SECOND POINT

The meaning of worship is this, that the **servant** sees his own faults, impotence, and poverty, and in the Divine Court *prostrates* in love and **wonderment** before **dominical perfection**, Divine mercy, and the power of the Eternally Besought One.

That is to say, just as the **sovereignty of dominicality demands** worship and **obedience**,

so also does the **holiness** of dominicality require that the servant sees his faults through seeking forgiveness,

and through his glorifications and declaring Glory be to God **proclaims** that his **Sustainer** is pure and free of all defects, and exalted above and far from the false ideas of the people of misguidance, and hallowed and *exempt* from all the faults in the universe.

Also, the perfect power of dominicality requires that through understanding his own weakness and the impotence of other creatures,

#85

the servant proclaims *God is Most Great* in **admiration** and wonder before the **majesty** of the works of the Eternally Besought One's power,

Şu **ince** ve **derin** manayı bir parça fehmetmek için beş nükteyi nefsimle beraber dinlemek lâzım.

BİRİNCİ NÜKTE

Namazın manası, **Cenab-ı Hakk**'ı tesbih ve tazim ve şükürdür.

Yani, celaline karşı kavlen ve fiilen "*Sübhanallah*" deyip **takdis etmek**;

hem **kemaline** karşı lafzen ve amelen "*Allahu ekber*" deyip **tazim** etmek;

hem cemaline karşı kalben ve **lisanen** ve bedenen "*Elhamdülillah*" deyip şükretmektir.

Demek **tesbih** ve **tekbir** ve **hamd**, namazın *çekirdekleri* hükmündedirler.

Ondandır ki namazın **harekât** ve ezkârında bu üç şey, her tarafında **bulunuyorlar**.

Hem ondandır ki namazdan sonra, namazın manasını **tekid** ve **takviye** için şu **kelimat-ı mübareke**, otuz üç defa tekrar edilir.

Namazın manası, şu **mücmel hülâsalarla tekid** edilir.

İKİNCİ NÜKTE

İbadetin manası şudur ki: Dergâh-ı İlahîde **abd**, kendi kusurunu ve acz ve fakrını görüp **kemal-i rububiyetin** ve kudret-i Samedaniyenin ve rahmet-i İlahiyenin önünde **hayret** ve muhabbetle *secde etmektir*.

Yani **rububiyetin saltanatı**, nasıl ki ubudiyeti ve **itaati ister**;

rububiyetin **kudsiyeti**, pâklığı dahi ister ki abd, kendi kusurunu görüp istiğfar ile

ve **Rabb**'ini bütün nekaisten pâk ve müberra ve ehl-i dalaletin efkâr-ı bâtilasından münezzeh ve muallâ ve kâinatın bütün kusuratından mukaddes ve **muarra** olduğunu, tesbih ile "*Sübhanallah*" ile **ilan etsin**.

Hem de rububiyetin kemal-i kudreti dahi ister ki abd, kendi zaafını ve mahlukatın aczini görmekle

kudret-i Samedaniyenin **azamet-i âsârına** karşı **istihsan** ve hayret içinde "*Allahu ekber*" deyip

and **bowing** in deep humility seeks refuge in Him and places his trust in Him.

Also, the **infinite** treasury of dominicality's mercy requires that the servant makes known his own need and the needs and poverty of all creatures

through the tongue of **entreaty** and supplication, and proclaims his Sustainer's bounties and gifts through thanks and **laudation** and uttering *All praise be to God*.

That is to say, the words and actions of the prayers **comprise** these meanings, and have been **laid down** from the *side of Divinity*.

THIRD POINT

Just as man is an example in **miniature** of the greater world and Sura al-Fatiha a shining **sample** of the Qur'an of Mighty Stature,

so are the prescribed prayers a **comprehensive**, luminous index of all varieties of worship,

#86

and a **sacred** map pointing to all the **shades** of worship of all the classes of creatures.

FOURTH POINT

The second-hand, minute-hand, hour-hand, and day-hand of a clock which tells the weeks look to one another, are **examples** of one another, and follow one another.

Similarly, the **alternations** of day and night, which are like the seconds of this world *-a vast clock of Almighty God-*

and the years which tell its minutes, and the **stages** of man's life-span which tell the hours, and the **epochs** of the world's life-span

which tell the days look to one another, are examples of one another, resemble one another, and recall one another.

For example: The time of Fajr, the early morning: This time until **sunrise resembles** and calls to mind the early spring, the moment of conception in the *mother's womb*, and the first of the six days of the creation of the heavens and earth; it **recalls** the Divine acts present in them.

#87

The time of Zuhr, just past midday: This resembles and points to midsummer, and the **prime** of youth, and the period of man's creation in the lifetime of the world,

and calls to mind the **manifestations** of mercy and the **abundant** bounties they contain.

huzû ile **rûkûya** gidip ona iltica ve tevekkül etsin.

Hem rububiyetin **nihayetsiz** hazine-i rahmeti de ister ki abd, kendi ihtiyacını ve bütün mahlukatın fakr u ihtiyacatını

sual ve dua lisanıyla izhar ve Rabb'inin ihsan ve in'amatını, şükür ve **senâ** ile ve *"Elhamdülillah"* ile ilan etsin.

Demek, namazın ef'al ve akvali, bu manaları **tazammun ediyor** ve bunlar için *taraf-ı İlahîden vaz' edilmişler*.

ÜÇÜNCÜ NÜKTE

Nasıl ki insan, şu âlem-i kebirin bir **misal-i musağğandır** ve Fatiha-i Şerife, şu Kur'an-ı Azîmüştan'ın bir **timsal-i münevveridir**.

Namaz dahi bütün ibadatin envanını **şâmil** bir fihriste-i nuraniyedir

ve bütün esnaf-ı mahlukatın **elvan-ı** ibadetlerine işaret eden bir harita-i **kudsiyedir**.

DÖRDÜNCÜ NÜKTE

Nasıl ki haftalık bir saatin saniye ve dakika ve saat ve günlerini sayan milleri birbirine bakarlar, birbirinin **misalidirler** ve birbirinin hükmünü alırlar.

Öyle de *Cenab-ı Hakk'ın bir saat-i kübrası* olan şu âlem-i dünyanın saniyesi hükmünde olan gece ve gündüz **deveranı**

ve dakikaları sayan seneler ve saatleri sayan **tabakat-ı** ömr-ü insan ve günleri sayan **edvar-ı** ömr-ü âlem

birbirine bakarlar, birbirinin misalidirler ve birbirinin hükmündedirler ve birbirini hatırlatırlar.

Mesela: Fecir zamanı, **tulûa** kadar, evvel-i bahar zamanına hem insanın *rahm-ı madere* düştüğü âvânına hem semavat ve arzın altı gün hilkatinden birinci gününe **benzer** ve hatırlatır ve onlardaki şununat-ı İlahiyeyi **ihtar eder**.

Zuhr zamanı ise yaz mevsiminin ortasına hem gençlik **kemaline** hem ömr-ü dünyadaki hilkat-i insan devrine benzer ve işaret eder

ve onlardaki **tecelliyat-ı** rahmeti ve **füyuzat-ı** nimeti hatırlatır.

The time of 'Asr, afternoon: This is like **autumn**, and old age, and the time of the Final Prophet (PBUH), known as **the Era of Bliss**, and recalls the Divine acts and favours of the All-Merciful One present in them.

The time of Maghrib, sunset: Through recalling the **departure** of many creatures at the end of autumn, and man's death, and the **destruction** of the world at the **commencement** of the resurrection,

this time puts in mind the manifestations of Divine glory and sublimity, and **rouses** man from his **slumbers of heedlessness**.

The time of 'Isha, nightfall. As for this time, by calling to mind the world of **darkness veiling** all the objects of the daytime world with a black **shroud**,

and winter hiding the face of the dead earth with its white cerement, and even the **remaining** works of departed men dying and passing beneath the veil of **oblivion**,

#88

and this world, the arena of examination, being shut up and closed down for ever, it **proclaims** the **awesome** and mighty **disposals** of the All-Glorious and Compelling Subduer.

As for the nighttime, through putting in mind both the winter, and the **grave**, and **the Intermediate Realm**, it reminds man how needy is the **human spirit** for the Most Merciful One's mercy.

And the tahajjud prayer informs him what a necessary light it is for the night of the grave and darkness of the Intermediate Realm; it **warns** him of this,

and through recalling the infinite bounties of the True Bestower, proclaims how **deserving** He is of praise and thanks.

And the second morning calls to mind the Morning of the **Resurrection**.

For sure, however **reasonable** and **necessary** and **certain** the morning of this night is, the Morning of the Resurrection and the spring following the Intermediate Realm are certain to the same degree.

#89

That is, just as each of these five times marks the start of an important **revolution** and recalls other great revolutions, so through the awesome daily **disposals** of the Eternally Besought One's power,

each calls to mind the **miracles** of Divine power and gifts of Divine mercy of both every year, and every age, and every *epoch*.

That is to say, the prescribed prayers, which are an **innate** duty and the **basis** of worship and an incontestable **debt**, are *most appropriate* and fitting for these times.

Asr zamanı ise **güz mevsimine** hem ihtiyarlık vaktine hem âhir zaman Peygamberinin (aleyhissalâtu vesselâm) **asr-ı saadetine** benzer ve onlardaki şunat-ı İlahiyeyi ve in'amat-ı Rahmaniyyeyi ihtar eder.

Mağrib zamanı ise güz mevsiminin âhirinde pek çok mahlukatın **gurûbunu** hem insanın vefatını hem dünyanın kıyamet **iptidasındaki harabiyetini** ihtar ile

tecelliyat-ı celaliyyeyi ifham ve beşeri **gaflet uykusundan uyandırır**, ikaz eder.

İşâ vakti ise âlem-i **zulûmat**, nehar âleminin bütün âsârını siyah **kefeni** ile **setretmesini**

hem kışın beyaz kefeni ile ölmüş yerin yüzünü örtmesini hem vefat etmiş insanın **bakiyye-i âsârı** dahi vefat edip **nisyan** perdesi altına girmesini

hem bu dâr-ı imtihan olan dünyanın bütün bütün kapanmasını ihtar ile Kahhar-ı Zülcelal'in **celalli tasarrufatını ilan eder**.

Gece vakti ise hem kışı hem **kabri** hem **âlem-i berzahı** ifham ile **ruh-u beşer** rahmet-i Rahman'a ne derece muhtaç olduğunu insana hatırlatır.

Ve gecede teheccüd ise kabir gecesinde ve berzah karanlığında ne kadar lüzumlu bir ışık olduğunu bildirir, **ikaz eder**

ve bütün bu inkılabat içinde Cenab-ı Mün'im-i Hakiki'nin nihayetsiz nimetlerini ihtar ile ne derece hamd ü senaya **müstahak** olduğunu ilan eder.

İkinci sabah ise sabah-ı **haşri** ihtar eder.

Evet, şu gecenin sabahı ve şu kışın baharı, ne kadar **makul** ve **lâzım** ve **kat'î** ise haşrin sabahı da berzahın baharı da o kat'iyettedir.

Demek, bu beş vaktin her biri, bir mühim **inkılab** başında olduğu ve büyük inkılabları ihtar ettiği gibi, kudret-i Samedaniyenin **tasarrufat-ı azîme-i yevmiyesinin** işaretleriyle

hem senevî hem asrî hem **dehrî**, kudretin **mu'cizatını** ve rahmetin hedâyâsını hatırlatır.

Demek, asıl vazife-i **fitrat** ve **esas-ı** ubudiyet ve kat'î **borç** olan farz namaz, şu vakitlerde lâyıktır ve **ensebdir**.

By nature man is extremely weak, yet everything **touches** him, and saddens and **grieves** him.

Also he is utterly **lacking in power**, yet the calamities and enemies that afflict him are extremely numerous.

Also he is extremely wanting, yet his **needs** are indeed many.

Also he is **lazy** and **incapable**, yet life's **responsibilities** are most **burdensome**.

Also his humanity has connected him to the rest of the universe,

#90

yet the decline and disappearance of the things he loves and with which he is **familiar** **continually** **pains** him.

Also his reason shows him **exalted aims** and **lasting** fruits, yet his hand is short, his life **brief**, his power slight, and his patience little.

It can be **clearly** understood from this how **essential** it is for a spirit *in this state* at the time of Fajr in the early morning to have **recourse** to and **present a petition** to the Court of an All-Powerful One of Glory, an All-Compassionate All-Beauteous One through prayer and supplication, to seek **success** and help from Him,

and what a necessary **point of support** it is so that he can face the things that will happen to him in the coming day and bear the duties that **will be loaded** on him.

The time of Zuhr just past midday is the time of the day's **zenith** and the start of its **decline**, the time when daily labours approach their achievement, the time of a short rest from the **pressures** of work,

when the spirit needs a pause from the heedlessness and **insensibility** caused by toil, and a time Divine bounties are manifested.

İnsan fıtraten gayet zayıftır. Halbuki her şey ona **ilişir**, onu müteessir ve **müteellim** eder.

Hem gayet **âcizdir**. Halbuki belaları ve düşmanları pek çoktur.

Hem gayet fakirdir. Halbuki **ihtiyacı** pek ziyadedir.

Hem **tembel** ve **iktidarsızdır**. Halbuki hayatın **tekâlifi** gayet **ağırdır**.

Hem insaniyet onu kâinatla alâkadar etmiştir.

Halbuki sevdiği, **ünsiyet** ettiği şeylerin zeval ve firakı, **mütemadiyen** onu **incitiyor**.

Hem akıl ona **yüksek maksatlar** ve **bâki** meyveler gösteriyor. Halbuki eli kısa, ömrü **kısa**, iktidarı kısa, sabrı kısıdır.

İşte *bu vaziyette* bir ruh, fecir zamanında bir Kadîr-i Zülcelal'in, bir Rahîm-i Zülcemal'in dergâhına niyaz ile namaz ile **müracaat** edip **arzuhal etmek**, **tevfik** ve meded istemek ne kadar elzem

ve peşindeki gündüz âleminde başına gelecek, beline **yüklenecek** işleri, vazifeleri tahammül için ne kadar **lüzumlu** bir **nokta-i istinad** olduğu **bedaheten** anlaşılır.

Ve zuhr zamanında –ki o zaman– gündüzün **kemali** ve **zevale** meyli ve yevmî işlerin âvân-ı tekemmülü ve meşâgilin **tazyikinden** muvakkat bir istirahat zamanı

ve fânî dünyanın bekasız ve ağır işlerin verdiği gaflet ve **sersemlikten** ruhun teneffüse ihtiyaç vakti ve in'amat-ı İlahiyenin tezahür ettiği bir andır.

Anyone may understand then how fine and agreeable, how necessary and **appropriate** it is for the human spirit *to perform the midday prayer*, which means to be released from the pressure, **shake off the heedlessness**, and leave behind those meaningless, transient things, and **clasp** one's hands at the Court of the True Bestower of Bounties, the Eternally Self-Subsistent One, to offer praise and thanks for all His gifts, and seek help from Him, and through bowing to display one's impotence before His glory and tremendousness, and to **prostrate** and proclaim one's wonder, love, and **humility**.

One who does not understand this is not a true human being.

As for the time of Asr in the afternoon, it calls to mind the melancholy season of autumn and the **mournful** state of old age and the **sombre** period at the end of time.

It is also when the matters of the day reach their **conclusion**, and the time the Divine bounties which have been received that day like health, well-being, and beneficial duties have accumulated to form a **great total**,

#92

and the time that proclaims through the **mighty** sun hinting by starting to **sink** that man is a *guest-official* and that everything is **transient** and inconstant.

Now, **the human spirit** desires **eternity** and was created for it; it worships **benevolence**, and *is pained by separation*.

Thus, anyone who is truly a human being may understand what an **exalted** duty, what an appropriate service, what a fitting way to repay a **debt** of human nature, indeed, what an **agreeable** pleasure it is to *perform the afternoon prayer*. For by offering supplications at the Eternal Court of the Everlasting Pre-Eternal One, the Eternally Self-Subsistent One, it has the meaning of taking refuge in the grace of unending, **infinite** mercy, and by offering thanks and **praise** in the face of innumerable bounties, of **humbly** bowing before the mightiness of His dominicality, and by *prostrating* in utter humility before the everlastingness of His Godhead, of finding true consolation of heart and ease of spirit, and being girded ready for worship in the presence of His grandeur.

#93

The time of Maghrib at sunset recalls the disappearance amid sad **farewells** of the **delicate**, lovely creatures of the worlds of summer and autumn at the start of winter.

It calls to mind the time when through his death, man will leave all those he loves in **sorrowful** departure and enter the **grave**.

It brings to mind when at the death of this world amid the **convulsions** of its **death-agonies**, all its **inhabitants** will *migrate* to other worlds and the lamp of this place of examination will be extinguished.

Ruh-u beşer, o tazyikten kurtulup **o gafletten sıyrılıp** o manasız ve bekasız şeylerden çıkıp Kayyum-u Bâki olan Mün'im-i Hakiki'nin dergâhına gidip el **bağlayarak**, yekûn nimetlerine şükür ve hamdedip ve istiane etmek ve celal ve azametine karşı rükû ile aczini izhar etmek ve kemal-i bîzevaline ve cemal-i bîmisaline karşı **secde edip** hayret ve muhabbet ve **mahviyetini** ilan etmek demek olan *zuhr namazını kılmak*; ne kadar güzel, ne kadar hoş, ne kadar lâzım ve **münasip** olduğunu

anlamayan insan, insan değil.

Asr vaktinde –ki o vakit– hem güz mevsim-i hazînesini ve ihtiyarlık halet-i **mahzunanesini** ve âhir zaman mevsim-i **elîmanesini** andırır ve hatırlattırır.

Hem yevmî işlerin **neticelenmesi** zamanı hem o günde mazhar olduğu sıhhat ve selâmet ve hayırlı hizmet gibi niam-ı İlahiyenin bir **yekûn-ü azîm** teşkil ettiği zamanı

hem o **koca** Güneş'in **ufûle** meyiletmesi işaretiyle insan, bir *misafir memur* ve her şey **geçici**, bîkarar olduğunu ilan etmek zamanıdır.

Şimdi **ebediyeti** isteyen ve ebed için halk olunan ve **ihšana** karşı perestîş eden ve *firaktan müteallim olan ruh-u insan*,

kalkıp abdest alıp şu asr vaktinde ikinci namazını kılmak için Kadîm-i Bâki ve Kayyum-u Sermedî'nin dergâh-ı Samedaniyesine arz-ı münâcat ederek, zevalsiz ve **nihayetsiz** rahmetinin iltifatına iltica edip hesapsız nimetlerine karşı şükür ve **hamdederek**, izzet-i rububiyetine karşı **zelilane** rükûya gidip sermediyet-i uluhiyetine karşı mahviyetkârane **secde ederek**, hakiki bir teselli-i kalp, bir rahat-ı ruh bulup huzur-u kibriyasında kemer-beste-i ubudiyet olmak demek olan *asr namazını kılmak*, ne kadar **ulvî** bir vazife, ne kadar münasip bir hizmet, ne kadar yerinde bir **borc**-u fitrat eda etmek, belki gayet **hoş** bir saadet elde etmek olduğunu insan olan anlar.

Mağrib vaktinde –ki o zaman– hem kışın başlamasından yaz ve güz âleminin **nâzenin** ve güzel mahlukatının **veda**-ı hazînesi içinde gurûb etmesinin zamanını andırır.

Hem insanın vefatıyla bütün sevdiklerinden bir **firak**-ı elîmane içinde ayrılıp **kabre** girmek zamanını hatırlattır.

Hem dünyanın **zelzele**-i **sekerat** içinde vefatıyla bütün **sekenesi** başka âlemlere *göçmesi* ve bu dâr-ı imtihan lambasının söndürülmesi zamanını andırır, hatırlattır

It is a time which gives **stern** warning to those who worship transient, ephemeral **beloveds**.

Thus, at such a time, for the Maghrib prayer, man's spirit, which by its nature is a **mirror desirous** for an Eternal Beauty, turns its face

towards the **throne** of mightiness of the Eternal Undying One, the Enduring Everlasting One, Who performs these mighty works and turns and transforms these huge worlds, and declaring *God is Most Great* over these **transient** beings, withdraws from them.

Man **clasps** his hands in service of his Lord and rises in the **presence** of the Enduring Eternal One,

#94

and through saying: *All praise be to God*, he praises and extols His faultless perfection, His peerless beauty, His infinite mercy.

Through declaring: **You alone do we worship and from You alone we seek help**, he proclaims his worship for and seeks help from His **unassisted** dominicality, His unpartnered **Godhead**, His unshared **sovereignty**.

17 Qur'an, 1:5.

Then he **bows**, and through declaring together with all the universe his weakness and impotence, his poverty and **baseness** before the infinite majesty, the limitless power, and utter mightiness of the Enduring Eternal One, he says: **All glory to My Mighty Sustainer**, and glorifies his Sublime Sustainer.

And prostrating before the undying Beauty of His Essence, His unchanging sacred **attributes**, His constant everlasting perfection,

through **abandoning** all things other than Him, man proclaims his love and worship in wonder and **self-abasement**.

#95

He finds an All-Compassionate Eternal One. And through saying, **All glory to my Exalted Sustainer**,

he declares his Most High Sustainer to be free of **decline** and **exalted** above any fault.

Then, he testifies to God's unity and the prophethood of Muhammad (Peace and blessings be upon him).

He sits, and on his own **account** offers as a gift to the Undying All-Beauteous One, the Enduring All-Glorious One the **blessed** salutations and benedictions of all creatures.

And through **greeting** God's Most Noble Messenger, he **renews** his **allegiance** to him and proclaims his **obedience** to his commands.

ve zevalde gurûb eden **mahbublara** perestîş edenleri **şiddetle** ikaz eder bir zamandır.

İşte akşam namazı için böyle bir vakitte, fitraten bir Cemal-i Bâki'ye **âyine-i müştak** olan ruh-u beşer, şu azîm işleri yapan

ve bu cesîm âlemleri çeviren, tebdil eden Kadîm-i Lemyezal ve Bâki-i Lâyezal'in **arş-ı** azametine yüzünü çevirip bu **fânilerin** üstünde "*Allahü Ekber*" deyip onlardan ellerini çekip

hizmet-i Mevla için el **bağlayıp** Daim-i Bâki'nin **huzurunda** kıyam edip

"*Elhamdülillah*" demekle; kusursuz kemaline, misilsiz cemaline, nihayetsiz rahmetine karşı hamd ü sena edip

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

demekle, **muînsiz** rububiyetine, şeriksiz **uluhiyetine**, vezirsiz **saltanatına** karşı arz-ı ubudiyet ve istiane etmek...

Hem nihayetsiz kibriyasına, hadsiz kudretine ve aczsiz izzetine karşı **rükûya gidip** bütün kâinatla beraber zaaf ve aczini, fakr ve **zilletini** izhar etmekle **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ** deyip Rabb-i Azîm'ini tesbih edip

hem zevalsiz cemal-i zatına, tagayyürsüz **sifât-ı** kudsiyesine, tebeddûlsüz kemal-i sermediyetine karşı secde edip

hayret ve **mahviyet** içinde **terk-i** mâsiva ile muhabbet ve ubudiyetini ilan edip

hem bütün fânilere bedel bir Cemil-i Bâki, bir Rahîm-i Sermedî bulup **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى** demekle

zevalden münezzeh, kusurdan **müberra** Rabb-i A'lâsını takdis etmek...

Sonra **teşehhüd** edip oturup

bütün mahlukatın tahiyat-ı **mübarekelerini** ve salavat-ı tayyibelerini kendi **hesabına** o Cemil-i Lemyezal ve Celil-i Lâyezal'e hediye edip

ve Resul-i Ekrem'ine **selâm etmekle** **biatını** **tecdid** ve evamirine *itaatini* izhar edip

In order to renew and **illuminate** his **faith**, he observes the *wise order* in this palace of the universe and **testifies** to the unity of the All-Glorious Maker.

And he testifies to the **Messengership** of Muhammad the Arabian (Peace and blessings be upon him), who is the **herald** of the sovereignty of God's dominicality, the proclaimer of those things pleasing to Him, and the **interpreter** of the signs and verses of the book of the universe. To perform the Maghrib prayer is this.

#96

So how can someone be considered a human being who does not understand what a fine and **pure** duty is the prayer at sunset, what an exalted and **pleasurable** act of service, what an agreeable and pleasing act of worship, what a serious matter, and what an unending conversation and **permanent** happiness it is in this *transient guest-house*?

At the time of 'Isha at nightfall, the last **traces** of the day remaining on the **horizon** disappear, and the world of night enfolds the universe.

As the All-Powerful and Glorious One, **The Changer of Night and Day**, turns the white page of day into the black page of night through the mighty disposals of His dominicality,

it recalls the Divine activities of that **All-Wise One of Perfection**, **The Subduer of the Sun and the Moon**, turning the green-adorned page of summer into the **frigid** white page of winter.

And with the **remaining** works of the **departed being** erased from this world with the passing of time,

#97

it **recalls** the Divine acts of The Creator and Life and Death in their **passage** to another, quite different world.

It is a time that calls to mind the disposals of The Creator of the Heavens and the Earth's awesomeness and the **manifestations** of His beauty in the **utter** destruction of this narrow, fleeting, and lowly world, the terrible death-agonies of its decease, and in the **unfolding** of the broad, eternal, and majestic world of the hereafter.

And the universe's Owner, its **True Disposer**, its True Beloved and Object of Worship can only be the One Who **with ease** turns night into day, winter into spring, and this world into the **hereafter** like the pages of a book; Who writes and erases them, and changes them.

This situation **proves** existence of a Possessor of Absolute Power **predominates** all them.

Thus, at nightfall, man's spirit, which is infinitely impotent and weak, and infinitely poor and needy, and plunged into the infinite darkness of the future, and tossed around amid innumerable events,

ve **imanını** teccid ile **tenvir etmek** için şu kasr-ı kâinatın *intizam-ı hakîmanesini* müşahede edip Sâni'-i Zülcelal'in vahdaniyetine **şehadet etmek...**

Hem saltanat-ı rububiyetin dellâli ve **mübelliğ-i** marziyatı ve kitab-ı kâinatın **tercüman-ı** âyâtı olan Muhammed-i Arabî aleyhissalâtü vesselâmin **risaletine** şehadet etmek demek olan mağrib namazını kılmak

ne kadar latîf, **nazif** bir vazife, ne kadar aziz, **leziz** bir hizmet, ne kadar hoş ve güzel bir ubudiyet, ne kadar ciddî bir hakikat ve bu *fâni misafirhanede* bâkiyane bir sohbet ve **daimane** bir saadet olduğunu anlamayan adam, nasıl adam olabilir!

İşâ vaktinde –ki o vakit– gündüzün **ufukta** kalan bakiyye-i **âsârı** dahi kaybolup gece âlemi kâinatı kaplar.

مُقَلِّبُ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ olan Kadîr-i Zülcelal'in o beyaz sahifeyi bu siyah sahifeye çevirmesindeki tasarrufat-ı Rabbanisiyle

yazın müzeyyen yeşil sahifesini, kışın **bârid** beyaz sahifesine çevirmesindeki **مُسَخِّرُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ** olan **Hakîm-i Zülkemat**'in icraat-ı İlahiyesini hatırlatır.

Hem mürur-u zamanla **ehl-i kuburun bakiyye-i** âsârı dahi şu dünyadan kesilmesiyle

bütün bütün başka âleme **geçmesindeki** Hâlık-ı Mevt ve Hayat'ın şununat-ı İlahiyesini **andırır**.

Hem dar ve fâni ve hakir dünyanın **tamamen** harap olup azîm sekeratıyla vefat edip geniş ve bâki ve azametli âlem-i âhiretin **inkışafında** Hâlık-ı Arz ve Semavat'ın tasarrufat-ı celaliyesini ve **tecelliyat-ı** cemaliyesini andırır, hatırlattırır bir zamandır.

Hem şu kâinatın Mâlik ve **Mutasarrıf-ı Hakiki**'si, Mabud ve Mahbub-u Hakiki'si o zat olabilir ki gece gündüzü, kış ve yazı, dünya ve **âhireti**, bir kitabın sahifeleri gibi **suhuletle** çevirir, yazar bozar, değiştirir.

Bütün bunlara **hükmeder** bir Kadîr-i Mutlak olduğunu **ispat eden** bir vaziyettir.

İşte nihayetsiz âciz, zayıf hem nihayetsiz fakir, muhtaç hem nihayetsiz bir istikbal zulümatına dalmakta hem nihayetsiz hâdisat içinde çalkanmakta olan ruh-u beşer,

performs the 'Isha prayer, which has this meaning: like Abraham man says: **I do not love those that set,**

yatsı namazını kılmak için şu manadaki işâda İbrahimvari

لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ deyip

18 Qur'an, 6:76.

#98

and through the prayers **seeks refuge** at the Court of an Undying Object of Worship, an Eternal Beloved One,

Mabud-u Lemyezel, Mahbub-u Lâyezal'in dergâhına namaz ile **iltica edip**

and in this transient world and **fleeting** life and dark world and black future he supplicates an **Enduring**, Everlasting One,

ve şu fâni âlemde ve **fâni** ömürde ve karanlık dünyada ve karanlık istikbalde, bir **Bâki**-i Sermedî ile münâcat edip

and for a moment of unending **conversation**, a few seconds of **immortal** life,

bir parçacık bir **sohbet**-i bâkiye, birkaç dakikacık bir ömr-ü **bâki** içinde

he asks to receive the favours of the All-Merciful and Compassionate One's mercy and the light of His guidance, which will **strew** light on his world and illuminate his future and **bind up the wounds** resulting from the departure and decline of all creatures and friends.

dünyasına nur **serpecek**, istikbalini ışıklandırarak, mevcudatın ve ahbabının firak ve zevalinden neş'et eden **yaralarına merhem sürecek** olan Rahman-ı Rahîm'in iltifat-ı rahmetini ve nur-u hidayetini görüp istemek...

Temporarily man forgets the hidden world, which has forgotten him, and pours out his **woes** at the Court of Mercy

Hem muvakkaten onu unutan ve gizlenen dünyayı, o dahi unutup **dertlerini** kalbin **ağlamasıyla** dergâh-ı rahmette döküp

with his **weeping**, and whatever happens, before sleeping -which **resembles** death- he performs his last duty of worship.

hem ne olur ne olmaz, ölüme **benzeyen** uykuya girmeden evvel, son vazife-i ubudiyetini yapıp

And in order to close favourably the daily record of his actions, he rises to pray; that is to say,

yevmiye defter-i amelini hüsn-ü hâtîme ile bağlamak için salâta kıyam etmek, yani

#99

he **rises to enter the presence** of an Eternal Beloved and Worshipped One in place of all the **mortal** ones he loves, of an All-Powerful and Generous One in place of all the **impotent** creatures from which he **begs**, of an All-Compassionate Protector so as to be saved from the evil of the harmful beings before which he trembles.

bütün **fâni** sevdiklerine bedel bir Mabud ve Mahbub-u Bâki'nin ve bütün **dilencilik ettiği âcizlere** bedel bir Kadîr-i Kerîm'in ve bütün titrediği muzırların şerrinden kurtulmak için bir Hafız-i Rahîm'in **huzuruna çıkmak...**

He starts with the Sura al-Fatiha, that is, **instead of** praising and being obliged to **defective**, wanting creatures, for which they are not suited,

Hem Fatiha ile başlamak, yani bir şeye yaramayan ve yerinde olmayan **nâkıs**, fakir mahlukları medih ve minnettarlığa **bedel**,

he **extols** and offers praise to The Sustainer of All the Worlds, Who is Absolutely Perfect and Utterly Self-Sufficient and Most Compassionate and All-Generous.

bir Kâmil-i Mutlak ve Ganiyy-i Mutlak ve Rahîm-i Kerîm olan Rabbü'l-Âlemîn'i **medh** ü sena etmek...

Then he **progresses** to the **address**: **You alone do we worship.**

Hem **إِيَّاكَ نَعْبُدُ** **hitabına terakki etmek,**

That is, despite his smallness, insignificance, and aloneness, through man's **connection** with The Owner of the Day of Judgement, Who is the **Sovereign** of **Pre-Eternity** and Post-Eternity,

yani küçüklüğü, hiçliği, kimsesizliği ile beraber, **ezel** ve ebed **sultani** olan Mâlik-i Yevmi'd-din'e **intisabıyla**

he attains to a rank whereat he is **an indulged guest** in the universe and an important official.

şu kâinatta **nazdar bir misafir** ve ehemmiyetli bir vazifedar makamına girip

#100

Through declaring: You alone do we worship and from You alone do we seek help,

he **presents** to Him in the name of all creatures the worship and calls for assistance of the **mighty congregation** and huge community of the universe.

Then through saying:

Guide us to the Straight Path, he asks to be guided to the Straight Path,

which leads to **eternal happiness** and is the luminous way.

And now, he thinks of the **mightiness** of the All-Glorious One, of Whom, like the sleeping plants and animals, the hidden suns and **sober** stars are all soldiers **subjugated** to His command, and lamps and servants in this guest-house of the world, and uttering: *God is Most Great*, he bows down.

Then he thinks of the great **prostration** of all creatures.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ demekle

bütün mahlukat namına kâinatın cemaat-i kübrası ve **cemiyet-i uzmasındaki** ibadat ve istianatı ona **takdim etmek...**

Hem **إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ** demekle, istikbal karanlığı içinde **saadet-i ebediye**ye giden, nurani yolu olan sırat-ı müstakime hidayeti istemek...

Hem şimdi yatmış nebatat, hayvanat gibi gizlenmiş güneşler, **hüşyar** yıldızlar, birer nefer misillü emrine **musahhar** ve bu misafirhane-i âlemde birer lambası ve hizmetkârı olan Zat-ı Zülcelal'in **kibriyasını** düşünüp "Allahü Ekber" deyip rükûya varmak...

Hem bütün mahlukatın **secde-i kübrasını** düşünüp,

That is, when, at the command of “**Be!**” and it is, all the varieties of creatures each year and each century -even the earth, and the universe- each like a well-ordered army or an **obedient** soldier, is discharged from its duty, that is,

19 Qur'an, 2:117, etc.

when each is sent to the World of the Unseen, through the **prostration** of its decease and death with complete orderliness, it declares: *God is Most Great*, and bows down in prostration.

Like they are raised to life, some in part and some the same, in the spring at an awakening and life-giving trumpet-blast from the command of “**Be!**” and it is, and they rise up and are girded ready to serve their Lord,

insignificant man too, following them, declares: *God is Most Great!* in the **presence** of the All-Merciful One of Perfection, the All-Compassionate One of Beauty

in wonderstruck love and eternity-tinged humility and dignified self-effacement, and bows down in prostration; that is to say, he makes a sort of **Ascension**.

#102

For sure you will have understood now how agreeable and fine and pleasant and **elevated**, how high and pleasurable, how reasonable and **appropriate** a duty, service, and act of worship, and what a serious matter it is to perform the 'Isha prayer.

Thus, since each of these five times points to a **mighty revolution**, is a sign indicating the **tremendous** dominical activity, and a **token** of the universal Divine bounties,

it is perfect **wisdom** that being a **debt** and an **obligation**, the prescribed prayers should be specified at those times.

#103

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed You are All-Knowing, All-Wise.

20 Qur'an, 2:32

O God! Grant blessings and peace to the one whom You sent as a teacher to Your servants to instruct them in knowledge of You and worship of You, and to make known the treasures of Your Names, and to translate the signs of the book of the universe

yani şu gecede yatmış mahlukat gibi her senede, her asırdaki enva-ı mevcudat, hattâ Arz, hattâ dünya, birer muntazam ordu, belki birer **mutî** nefer gibi vazife-i ubudiyet-i dünyeviyesinden “**Emr-i kün feyekûn**” ile terhis edildiği zaman,

yani âlem-i gayba gönderildiği vakit, nihayet intizam ile zevalde gurûb seccadesinde “*Allahü Ekber*” deyip **secde** ettikleri...

Hem “**Emr-i kün feyekûn**” den gelen bir sayha-i ihya ve ikaz ile yine baharda kısmen aynen, kısmen mislen haşrolup kıyam edip kemer-beste-i hizmet-i Mevla oldukları gibi

şu insancık onlara iktidaen o Rahman-ı Zülkema'l'in, o Rahîm-i Zülcemal'in **bârgâh-ı huzurunda**

hayret-âlûd bir muhabbet, beka-âlûd bir mahviyet, izzet-âlûd bir tezellül içinde “*Allahü Ekber*” deyip sücuda gitmek, yani bir nevi **mi'raca** çıkmak demek olan

işâ namazını kılmak, ne kadar hoş, ne kadar güzel, ne kadar şirin, ne kadar **yüksek**, ne kadar aziz ve leziz, ne kadar makul ve **münasip** bir vazife, bir hizmet, bir ubudiyet, bir ciddî hakikat olduğunu elbette anladın.

Demek şu beş vakit, her biri birer **inkılab-ı azîm**in işaret ve icraat-ı **cesîme**-i Rabbaniyenin emaratı ve in'amat-ı külliye-i İlahiyenin **alâmatı** olduklarından,

borç ve zimmet olan **farz** namazın o zamanlara tahsisi, nihayet **hikmettir**.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ أَرْسَلْتَهُ مُعَلِّمًا لِعِبَادِكَ
لِيَعْلَمَهُمْ كَيْفِيَّةَ مَعْرِفَتِكَ وَالْعُبُودِيَّةَ لَكَ وَمَعْرِفًا لِكُنُوزِ
أَسْمَائِكَ وَتَرْجُمَانًا لِآيَاتِ كِتَابِ كَائِنَاتِكَ

and as a mirror to its worship of the beauty of Your dominicality, and to all his Family and Companions, and have mercy on us and on all believing men and women. Amen. Through Your Mercy, O Most Merciful of the Merciful! * * *

وَمِرَاتًا بِعُبُودِيَّتِهِ لِجَمَالِ رَبُّوبِيَّتِكَ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ
وَارْحَمْنَا وَارْحَمِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ
آمِينَ
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

www.risaleglobal.com